

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Demokrasi için
tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:267, 17 Eylül 1984

Çözülemeyen, hatta yer yer depresen ekonomik bunalım ve toplumda biriken patlayıcı madde, siyasal yaşamı giderek artan ölçüde zorluyor.

Demokrasi için tek yol devrim

12 Eylül faşist darbesinden bu yana dört yıl geçti. Bu dört yıla biraz daha dikkatli bakarsak, görürüz ki "demokrasi" oyununun işlemeye başlamasıyla faşizm de çözülmeye başlamış, giderek çözülmüş ve son yıl içinde faşizm olmaktan çıkmıştır. Partimizin 64. kuruluş yıldönümünde yaptığı önemli konuşmada Yürükoğlu yoldaşımızın dile getirdiği gibi, bugün Türkiye'de azılı gerici, baskıcı, antidemokratik... her türlü kötülüğü taşıyan bir rejimin varlığından söz edilebilir ama "faşizm"i doğru içeriğiyle kullanacaksak, faşizmin olduğu söylenemez.

Bu, her geçen gün kendini daha çok dayatan ve burjuvazinin "iyi" niyetiyle hiç ilgisi olmayan bir gerçektir. Çözülemeyen, hatta yer yer depresen ekonomik bunalım ve toplumda biriken patlayıcı madde, siyasal yaşamı giderek artan ölçüde değişime zorluyor. Burjuvazinin paçalarını tutuşturan, çelişkilerini kızıştıran budur.

Bir ara bazı ekonomik manevraları ekonomik alanda başarı diye gösteriyorlardı. Şimdi buna bile yetecek manevra alanları kalmadı. Bir yanda, hepten kof bir propaganda yapıyorlar, öte yanda içi dolu söz edecekleri zaman birbirlerine düşüyorlar.

Özal'ın o eski ekonomik balonları söndü. Artık dağarcıkta kalan, üstü açık Cadillac arabada gezerek kendini ABD cumhurbaşkanı(!), moda dergilerine kapak yaptırdığı Bayan Özal'ı da

ABD'deki deyişimiyle "first lady" gibi gösterme vb. yöntemlerdir. Bu tür yöntemlerin Türkiye'de "iş" kurtaramayacağını kuşkusuz Özal dahil, tüm burjuvazi görüyor ve zaten bu nedenle birbirine giriyor.

"İçişleri Bakanı kayboldu" diye başlıklar türedi. İçişleri Bakanlığı yetkilileri, bakanın nerede olduğunu Dışişleri Bakanlığı'na sormuşlar. Dışişleri Bakanlığı da hem küçük bir ipucu vermiş, hem de soranları paylaşmış! Artık bakanlıklararası kavga, gürültü ve küsme yaygın bir olgu. Yalnızca bakanlıklar arası değil, çeşitli devlet kademelerinde aynı tür ilişkiler öne çıktı.

İçişleri ve Maliye bakanları ve onların vekilleri, İstanbul ve Edirne valileri, Yeşilköy Gümrük Müdürü, çeşitli illerin üst kademe emniyet görevlileri kördüğüm oldular. Giderek dozu artan suçlamalar ortaya dökül-

dü. Vural Arıkan önce konuştu, sonra sustu, önce istifa etti, sonra istifasını geri aldı. Bir tarafın öteki taraftakilere "işkence" yaptığı ileri sürüldü.

Meclisteki kavgalardan ve Çanakkale'deki dövüşten sonra, şimdi de Marmaris Kaymakamı'yla Belediye Başkanı arasında arabalı kavga oldu. Birinin arabası kızıp ötekini arabasına iki kere vurmuş! Bir başka yerde de yine bir polis memuru polis müdürünü vurmuş!

Burjuvazinin sağı solu arasındaki çekişme de giderek şiddetleniyor. Sağın istediği eski siyasileri öne sürmektir. *Tercüman* artık ANAP içindeki AP gurubu, MSP gurubu diye sözler eder olmuştur. Nazlı Ilıcak ardarda yazdığı yazılarda, "siyasal bunalımın eşikte" olduğunu açıkça duyurdu ve hem eski kadroların deneyimini övdü, hem de Cumhurbaşkanı'na akıl verdi. Demek istediği şuydu: Eski siyasilerin

öne sürülmesi, ikili bir alternatif taşıyor. Hem cumhurbaşkanı'nın(!) "yeni müdahalelerine" gerekçe, hem de taban kazanıp, süreci geri döndürmek için başka yollar denemeye olanak hazırlayabilir.

Sağ böyle düşündüğü içindir ki, Özal'a, görünüşte burjuva solundan daha çok ve daha sert karşı çıkıyor. *Tercüman*'ın kapatılması duruma göre buna hem yanıt, hem destek taşıyan bir olaydır. Özal belini doğrultabilirse yanıt, doğrultamazsa sağ "kahraman" yaparak sağa destek anlamını taşır.

Burjuva solu da sürekli Özal'a öğüt veriyor. Barlas ve Erol, Özal'ın bakanlarına sahip olmasını, daha akıllı davranmasını öğütlerken SODEP ve HP iktidara ikide bir hak verir oldular. İnönü, "Özal haklıdır" sözünü sık sık ediyor. Liberaller yine akıllarınca "ilerici" siyasetleriyle, hem sağın eline koz

vermemeye, hem yığınların savaşımına olanak açmamaya çalışıyorlar.

İçerde birbirine düşmüş, yalnızlık duygusuna kapılmış olan burjuvazi dış siyasette de giderek parlak manevralar çeviremiyor. Özal'ın Almanya gezisi pek bir sonuç vermezken, Kıbrıs vb. nedenlerden arada bir ABD'ye de küsüyorlar. Öte yandan İran ve Irak sınırlarını han kapısına çevirdikleri halde, bunu inkar ettiler. İnkâr etmeleri gerekti.

Burjuvazi kendini kapana kısılmış hissediyor. Zaten ezeli barbarlıklarına bir de bunun hırçınlığı eklendi. Tam "Doğu ve Güneydoğu'ya" yani Kürdistan'a "yatırım"dan söz ederlerken, şimdi askeri "yatırım" yaparak, orduyu Türkiye Kürdistan'ında yaşayan halkın üzerine sürdüler.

Kürt Türk tüm devrimci hareket olarak akıllı davranılması gereken bir ortam vardır. Akıllı davranılırsa süreçler daha sağlıklı bir yoldan, yanlış yapılsa ise daha zigzaglı bir yoldan ilerler. Ama kuşkusuz her durumda ilerler! Devrimci hünerini çoktan kanıtlamış işçi sınıfımız halka devrimde öncülük etmeye, bu ülkeyi devrime götürmeye kararlıdır. Türkiye Komünist Partisi *İşçinin Sesi* de bu yolda üzerine düşen görev ve sorumlulukları kıvançla omuzlamaya kararlıdır. 8. Özveri Taarruzu'muzu da bu bilinç ve kararlılıkla, kıvançla karşılıyoruz!

Demokrasi için tek yol devrim!
Devrim için ya parti, ya ölüm!
Cemile Çakmak

DİSK yöneticilerinin tahliyesi söke söke kazanılmış bir kazanımdır

Kızıl işçi geleneğiyle daha güçlü bir geleceğe doğru

DİSK yöneticilerinin hemen hepsi 3 yıl 7 ay ve 28 gün hapislikten sonra tahliye edildiler.

Tam toplu sözleşmeler ve kıdem tazminatı fonu, emeklilik gibi geniş işçi yığınlarını çok yakından ilgilendiren bazı konular gündemdeyken bu tahliyeler adeta söke söke koparılmış bir kazanımdır.

Evet görünüşte ne grev, ne gösteri, ne işgal, ne barikat savaşı oldu ama gerçekte iki taraf kıyasıya savaştı. Taraflardan biri, tam şu sıralarda geçmişte DİSK'in yürüttüğü kızıl işçi eylemlerinin geniş işçi yığınlarının gözünde canlanmasıydı. Öteki taraf ise burjuvazinin bundan

ölesiye korkusuyla. Kazanan kızıl işçi geleneği oldu. Nasıl canlanmasın?

Bağlanmış toplu sözleşmelerde 165 bin işçi için elde edilen en "yüksek"(!) ücret zammı bile bugünkü koşullarda gerileme anlamına geliyor. Kamu işyerleri için patron devlet utanmadan %30 önerirken, bazı sendika yöneticileri de bunu utanmadan kabul ediyorlar.

Kıdem tazminatı konusunda zorlu savaşlarla elde edilmiş hakları geri alma çabaları daha henüz sürerken, şimdi de emeklilik haklarına el uzatmaya çalışıyorlar.

Son zamanlarda alevlenen bu emeklilik tartışması çok öğretici

oluyor. Özal ve çeşitli yetkililer bu tartışmada düpedüz yalana başvurdular. 20-25 yıl çalışıp 30 yıl emekli maaşı alınıyor dediler. Bu öylesine kuyruklu bir yalandır ki, faşizme bakanlık etmiş Sadık Şide bile karşı çıkmak zorunda kalarak, 7400 gün uygulamasıyla, gerçekte 30 yıl çalışarak ancak emekli olunabildiğini söyledi.

Bu arada emeklilik yaşının yükseltilmesini savunanlar, Türkiye'de 38 yaşında emekli olunabiliyor diye yakındılar. Bunu yaparken, asıl bir başka gerçeği açık ettiklerinin farkında değillerdi: 30 yıl çalışarak 38 yaşında emekli olunabiliyorsa, 8 yaşında da çalışmaya başlanabiliyor de-

mektir. 8 yaşında işe başlamak erken olmuyor da neden 38'inde emekli olmak erken olacaktır?

Aynı tartışma içinde, emekli olanların, emeklilikten sonra ortalama 6 yıl yaşadığı gibi veriler de ortaya dökülürdü. Böylece emeklilik konusunda yapılmak istenen değişikliklerle, burjuvazinin işçi sınıfı için nasıl bir yaşam "öngördüğü"(!) daha iyi açığa çıktı. 8 yaşında işe başlayıp, emekli bile olamadan mezara girmek! İşçi pirimleriyle beslenen SSK da bu yoldan, artık ıyca, devlet-özel tüm patronlar için bir ucuz kredi bankası olarak işlev görür. SSK'nın bugün 123 milyar lira alacağı

vardır. Bunun 90 milyarı devlete aittir! Ayrıca işlettiği 243 milyar lirayı da %16 faizle işletmektedir.

Artık işçilerin deneyimsiz, geri kesimleri arasında bile şu açığa çıkmıştır: En küçük hak, her dilim ekmek kızıl işçi eylemleriyle doğrudan bağlıdır. Geleneği eskisinden de daha güçlü olarak geleceğe uzatmak gereklidir.

Geleneği geleceğe eskisinden daha güçlü olarak uzatmak, bugün şu anlama geliyor: Yaygın sendikalaşma, demokratik sendikal işleyişler, sendikal birlik ve yalnızca işçi hakları için değil tüm halkın demokratik hakları için savaşmak!

S. Günbudak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Gazete göndermenizi istiyoruz

İşçinin Sesi'ndeki tüm devrimci ve komünist yoldaşlara kucak dolusu sevgi ve yoldaşça selamlar.

Yurt içi ve yurt dışındaki tüm legal ve illegal çalışmalarınızdaki sarsılmaz inanç ve görev anlayışınız, nasıl bir strateji izlenmesi konusundaki görüşleriniz ve pratik, teorik çalışmalarınız diğer tüm devrimci ve komünist yoldaşlara somut birer örnektir.

Özellikle *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabı, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal yapısına getirdiği sağlam, bilimsel çözümleriyle devrimci hareketimizin klasikleşmiş kitabı olmuştur.

Bu arada size kendimi tanıtmayı unuttum sanıyorum: Dersimliyim. (Tunceli) Politik nedenlerden dolayı İngiltere'ye geldim, ancak gelişimin yedinci ayında yakalandım. Yakalanmadan önce İngiltere'deki Türk ve Kürt yoldaşlarla diyalog kurmak istedimse de elimde olmayan nedenler dolayısıyla, bunu, bugüne kadar başarma olanağı bulamadım. Ekonomik nedenler ve dil sorunu en büyük engel teşkil ediyordu. Özellikle dil sorunu, çünkü kısa bir sürede dil sorununu çözümlenemedim. Ayrıca restoranlarda çalışmam nedeniyle gündüzi zaten göremiyordum. Bu arada yaptığım araştırmalar sonucu, politik faaliyet içinde olan *İşçinin Sesi* ve AKSA'nın isimlerini duydum.

Şu an cezaevinde 3,5 ayımı doldurmuş bulunuyorum. İşçileri Bakanlığının kararını bekliyorum. Benim şu an politik desteğe ihtiyacım var, bu desteği bana ancak *İşçinin Sesi* verebilir. Bu düşünceyi bana Türkiyeli ilerici mahpuslar verdi. Dolayısıyla size bizzat bir mektup yazarak

durumum hakkında bilgi vermeyi uygun buldum. Burada sekiz kişiyiz. Diğer arkadaşlarım ekonomik nedenlerle çalışmaya gelmiş ve yakalanmışlar. Mahpus arkadaşlarımdan gazetenizin üç sayısını alabildim. Olanaklar dahilinde bize gazete gönderebilirseniz seviniriz.

S.H., Londra'da bir cezaevi

İşçiye mektup

Sana birşey veriyorsa eğer Al, oku onu proleter. Senin sesindir o işçi arkadaş, Oku, okut, olalım yoldaş Ne mutlu bize basılıyorduk gazetemiz, Yazıyor örs çekti vuran seni, Tarlada orak tutan nasırlı ellerini. Durmadan çiziyorsa S. Ereğ, Amacı sana birşey vermek. Ses senindir, çizgi resmindir. Gel sen de katıl bize Olma köle kapitalizme Kuralım proleter diktatörlüğünü Yeni bir dünya için yıkalım dünü. *Batuhan Uraltu, Norveç*

Her yıl on hafta Çarpıyor yüreklerimiz Özveri yarışı için. Tartışıyoruz hücrelerimizde Çoşkuyla hazırlanmak için Aktarıyoruz birbirimize Geçmiş yılların deneylerini Acı, tatlı anılarını Sonra Bir işi başarmanın zevkiyle İçimizi bir mutluluk kaplar Tatmayan bilmez bunu. Partim, Tutuştur yine yürekleri On hafta boyunca İlerletmek için bizleri Kollektif özveri, disiplin ve kararlılık yolunda. *T. Çoker, İstanbul*

Taarruza

Her yıl on hafta Çarpıyor yüreklerimiz Özveri yarışı için. Tartışıyoruz hücrelerimizde Çoşkuyla hazırlanmak için Aktarıyoruz birbirimize Geçmiş yılların deneylerini Acı, tatlı anılarını Sonra Bir işi başarmanın zevkiyle İçimizi bir mutluluk kaplar Tatmayan bilmez bunu. Partim, Tutuştur yine yürekleri On hafta boyunca İlerletmek için bizleri Kollektif özveri, disiplin ve kararlılık yolunda. *T. Çoker, İstanbul*

Her yıl on hafta Çarpıyor yüreklerimiz Özveri yarışı için. Tartışıyoruz hücrelerimizde Çoşkuyla hazırlanmak için Aktarıyoruz birbirimize Geçmiş yılların deneylerini Acı, tatlı anılarını Sonra Bir işi başarmanın zevkiyle İçimizi bir mutluluk kaplar Tatmayan bilmez bunu. Partim, Tutuştur yine yürekleri On hafta boyunca İlerletmek için bizleri Kollektif özveri, disiplin ve kararlılık yolunda. *T. Çoker, İstanbul*

İtiraf mı ediyorlar?

PKK'dan ayrılan Enver Ata'nın öldürülmesi üzerine altında menşeviklerin de imzası bulunan bir bildiri yayınlandı. Bu bildiride, örgüt içi ve örgütler arası siyasal sorunların nasıl çözüleceği konusunda, bizim de yüreğinden katıldığımız bazı görüşler var.

Anlayamadığımız nokta, bu açıdan, bunca kirli tarihleri varken menşeviklerin bu görüşlerin altına nasıl imza attıklarıdır. Bildiride şöyle deniyor:

"Bugüne kadar gerek sol

İç ayrılıklarda gerekse örgüt içi sorunların çözümünde baskı ve şiddet unsurunun kullanılması, sorunların çatışmalar'a çözülmeye çalışılması neredeyse bir gelenek haline almıştır. *Siyasi yetersizliğin ve en küçük bir farklı düşünme eğilimine karşı tahammülsüzlüğün* bir ürünü olan bu anlayış toptan yokedilebilmelidir. Gerek örgüt içi, gerekse örgütler arası siyasal sorunlar sosyalist demokrasi anlayışının gereği, açık siyasal tartışma ve ideolojik mücadele ile çözüme ulaştırılmalıdır. Yayın politikalarında kullanılan saldırgan ve tahrik edici bir dilin de bu eğilim anlayışlara hizmet ettiği, körüklediği açıktır."(abç)

Menşeviklerimiz çuvaldızı başkasına batırmadan iğneyi kendilerine bir batırsalar! *T. Kanlı*

Devrimci ve reformcu ayrışması sürüyor

Fransa'da 12 Eylül'e 40 gün kala menşevikler (FTİB) bir toplantı çağırdılar. Toplantıya 21 örgüt katıldı. Bir platform hazırlığına başlandı. Partizan, Avrupa Dev-Genç, Halkın Kurtuluşu ve Mayıs ayrı bir platformla geldi. Ortaya iki platform çıktı ama genel eğilim ortak yürüyüşten yana oldu. Böylece iki ayrı platformlu tek yürüyüş gündeme geldi.

İkinci toplantıda, menşeviklerin Yunanistan'da Halkın Kurtuluşu taraftarlarına saldırmaları konusu tartışmaya açıldı. Menşevikler yaptıkları saldırıyı örtbas etmeye çalıştılar. Sonunda bir deklarasyon çıktı. Menşevikler dışında bütün örgütler deklarasyonu imzaladılar.

Bu gelişmeyle sıkışan menşevikler bu sefer eylem birliğini bölmeye çalıştılar. "Bizim gücümüz fazla olsaydı sizinle masaya oturmazdık" demeye başladılar.

Daha sonraki toplantıda bölünme ortaya çıktı. *Devrimci İşçi*, Halkın Kurtuluşu, *İşçinin Sesi*, Partizan, Kurtuluş, Denge Komal, Mayıs, DHB, *Sosyalist İşçi*, Ala Rizgari, TKP ML GKK bir platform oluşturdu. Merkezi yürüyüş bütün Avrupa'da 8 Eylül'de yapılıyorsa Fransa'da da aynı tarihte olsun kararı çıktı. Menşeviklerin platformundan çekilme eğiliminde olan örgütler dikkate alınarak yeni bir toplantı için kapı açık

birakıldı.

Öteki platformu hazırlayan örgütler "menşevikler platformdan çekildiklerini söylediler" diyerek ortak yürüyüş önerisiyle geldiler. Yürüyüşün 8 Eylül'de yapılmasını kabul ettiler. Menşeviklerin "L'Humanite bayramı var, 16 Eylül'e ertelensin" şeklindeki görüşleri kabul görmedi. Böylece menşevikler kendi kazdıkları kuyuya düştüler. Bu eylem birliğinde yalnız kaldılar.

Eylem birliği toplantılarında reformcu kesimle savaşkan kesim birbirinden ayrılıyor. Üstelik menşevikler reformcu kesimi de peşlerinden sürükleyemiyor.

K.K., Fransa

İlticacıların sorunlarına eğiliyoruz

Yoldaşlar, Bilindiği gibi İsviçre'de oldukça geniş bir Türkiyeli ilticacı yığını var. Ancak yıllardır bu ilticacıların sorunlarının çözümüne yardımcı olacak bir örgütlenme yaratılamadı. Şu anda, tamamen İsviçreliilerden oluşan bir komite var. Bu komite bugüne dek birçok yararlı iş yapmış olmasına rağmen, asıl olarak Türkiyeli siyasetlerin konuya ilgisiz davranmaları nedeniyle tıkanmış, işlevini yerine getiremez olmuştur.

Bizler *Devrimci İşçi* ve Partizan'la birlikte, böyle bir örgütlenmeye temel olabilecek bir çalışma başlatmıştık. Daha sonra Türkiyeli hareketlerin katıldığı bir toplantı düzenlendi. Bu toplantıda THOK, *Kıvılcım* ve PKK, kurulacak komitede yabancıların da yer alması fikrine itiraz ettiler. Eğer yalnızca Türk ve Kürt ilticacılarından oluşacak bir komite kurulursa katılırız, dediler. Bunun üzerine hava biraz gerginleşti. Hatta ayrı siyasetlerden iki kişi arasında neredeyse kavga çıkıyordu. Toplantı bu duruma gelince bir sonuç alınmadan dağıldık. Şu anda başka bir gelişme de yok.

Biz bu konu üzerinde önemle durmaya kararlıyız, çalışmalarımızı da sürdürüyoruz. Yoldaşça selamlar. *Z. Çakır, Zürich*

Neyi kimden saklıyoruz

Sevgili Yoldaşlar, Yıllar ve yıllardır yaşadığımız olaylar Türkiye'de bunalımın kalıcı olduğu, Türkiye

burjuvazisinin özgürlükler vermeye nefesi olmadığı gerçeklerini artık kör gözle bile açık etti. Biz bu ülkenin devrimci durumunu da yaşadık, faşizmini de. Şimdi ise faşizm denemeyecek ama azılı gerici, anti-demokratik, otoriter bir rejim altında yaşıyoruz.

Bütün bu yıllar devrimcilere hiçbir şey öğretmediyse şu zorunluluğu öğretmiş olmalıdır: Türkiye'de sürekliliği olan, çalışmasını her koşul altında sürdürebilen bir devrimci hareket olabilmek, herşeyden önce siyasal polise karşı savaşa pişmiş, profesyonelce eğitilmiş kadroların varlığından geçer. Bu ise güvenilirli çalışmayı bir bilim gibi ele alıp kadrolarına öğretebilen, bu bilgilerin kadrolar tarafından hayat içinde ustaca kullanılmasını sağlayabilen bir örgütle olanaklıdır.

Yukarıda "öğretmiş olmalıdır" dedim. Öğretmiş olmalıdır ama bazıları öğrenmemekte ayak diriyorsa hayat ne yapsın? Örneğin menşevikler. Artık güvenilirli çalışma konusunda militanı eğitme alışkanlıklarını teori düzeyine çıkardılar. Serdar Soylu yoldaşımız 263. sayımızda menşeviklerin bu tutumunu çok güzel sergiledi. Menşeviklerin güvenilirli çalışma "bilimi"ni nasıl "uyanıklığı elden bırakma!" cümlesine indirgediklerini gösterdi. Ben *Yol ve Amaç*'ta çıkan "Siyasi Polis ve Ajan Provokatörlerin Eylemlerine Karşı Savaşım Üzerine" başlıklı yazının bir yönünü vurgulamak istiyorum. Menşevikler bu yazıda, güvenilirli çalışma konusunda somut bilgiler yayınlamanın "polise zevk vereceğinden" söz edip bizi akıllarınca "polise gizli bilgi sızdırmak"la suçluyorlar.

Bunlar, teoriyi bir yana bırakalım yaşadıkları bunca acı deneyimden bile öğrenemiyorlar. Türkiye'de öyle alık bir siyasal polis var ki, *İşçinin Sesi*'nin *Güvenlikli Çalışma* kitabını okuyup komünistlerin çalışma yöntemlerine vâkif oluyor! Sözlerim kitabımızı küçümsediğim

şeklinde anlaşılmasın. Tam tersine. Kitabımız Türkiye devrimcisine siyasal polise karşı savaşmada kullanabileceği teorik ve pratik çok değerli bilgiler sunmaktadır. Ayrıca bir devrimcinin başvurabileceği Türkçe olarak yayınlanmış *tek* kaynaktır. Kitabımız devrimciye yararlıdır ama siyasal polise değil.

Siyasal polis burjuva devletin işçi sınıfına, devrimcilere, komünistlere karşı yürüttüğü amansız savaşın temel taşıdır. Bizim kitabımızda yazan bilgileri öğrenmek herhalde bir siyasal polisin eğitiminin abc'sidir. Devletin olanaklarının cömertçe seferber edildiği, emperyalist ülkelerin teknik, eğitimsel ve parasal olanaklarından da geniş ölçüde yararlanan siyasal polise, *Güvenlikli Çalışma* kitabımızla "gizli bilgi sızdırdığımızı" iddia etmek, en azından militanlara savaştığı gücü küçümsemek fikri aşılabilir. "Siyasal polise karşı savaşabilmenin ilk koşulu onun devlet aygıtı içindeki canalıcı önemli yerini anlayabilmek"tir. Türkiye devrimcilerinin yalnızca uzun yıllar boyunca yaşadıklarından bile siyasal polis üstüne oldukça sağlam bir bilinçleri vardır. Menşevikler bu bilinci bile bulandırmak istiyorlar.

Güvenlikli Çalışma kitabımızda verilen bilgileri bilmeyen siyasal polis değil devrimcilerdir. Legalist anlayışlarının doğrudan bir sonucu olarak kadroların siyasal polise karşı eğitilmesi görevini boşlayan menşevikler bu görevin yerine getirilmesi karşısında da küplere biniyorlar. Bu tutumları da burjuva devlet konusundaki çarpık görüşlerinin bir başka çarpıcı yansıması oluyor.

Bizler Türkiye'de burjuva erkini devrimle alaşağı edip parçalamak, ülkemizi komünizme ulaştıracak proleter erki kurmak için yola çıktık. Burjuva erke karşı savaşında onun temel taşlarından biri olan siyasal polise karşı savaşımın canalıcı önemini bilincindeyiz. *Güvenlikli Çalışma* kitabımız yalnızca bir başlangıçtır.

G.B., Londra

İşçinin Sesi'nin beşinci cildi de çıktı

Fiyatı: 15 sterlin
İsteme adresi:
PO Box 407
London E16 2EA
Banka hesap no: 29982855

Güney Afrika'da savaşım yükseliyor

Gün geçmemektedir ki bir kuruluşta, sokakta, ya da enerji istasyonunda bomba patlamasın. Gün geçmiyor ki siyah emekçi halk kira artışını, eğitim sistemini, ulaşımda aksaklığı protesto etmek için en küçüğünden en yaşlısına dek sokaklara dökülmesin.

Güney Afrika'da ırkçı rejimin toplumsal muhalefeti etkisizleştirme, "renkli" ve "Hintli muhalefeti ötekilerden ayırmak üzere planladığı seçimler yapıldı.

Seçim sonuçları ırkçı rejime karşı muhalefetin yalnızca ülke nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan siyahlarla sınırlı kalmadığının bir göstergesi oldu. "Renkli" ve "Hintli" nüfusun kayıtlı seçmenlerinin yüzde 80'i seçimleri *boykot* etti. Bu rejime karşı toplumsal muhalefetin nasıl bir gelişme eğilimi içinde olduğunun, artık geri döndürülebilirlik, durdurulabilirlik sınırını aşmış bulunduğunu gösteriyor.

Yeni anayasayla devlet başkanı da olan başbakan Botha daha yeni "görevini" kutlayamadan ülke karıştı. Meydana gelen "şiddet dalgası"nın uzun bir süredir ülkenin yaşadığı en büyük "şiddet olayları" olduğunu yazan uluslararası burjuva basın bile, Güney Afrika rejiminin bu yeni taktikle fazla ileriye gidemeyeceğini mırıldanıyor.

Bundan kısa bir süre önce, yeni anayasanın uygulanmaya başlanacağı gün kopan vaveyla, aldatmaca seçimlerden dolayı zaten yeterince patlamaya hazır duruma gelmiş olan siyah, renkli, Hintli halk guruplarının, ülke kapitalizmine karşı deneyimlerini arttırmış biçimde sokağa dökülmeleridir.

Anayasanın yürürlüğe girdiği gün büyük endüstri kenti Johannesburg'un varoşlarında yaşayan binlerce emekçiyi sokağa döken şey, "ırkçılık" yanısıra fiyat artışları, elektrik parasının, kiralardan hükümetçe arttırılmasıydı. Yığınların sokağa dökülmeleri yalnızca bir yerde kalmadığı gibi, kısa zaman içinde çevre kasabalara yayıldı. 1960 yılında

Hiçbir güç ırkçı rejimi emekçilerin gazabından kurtaramayacaktır

Güney Afrika polislerinin barışçıl bir gösteriye ateş açarak 69 siyahı öldürdüğü Sharpville'de halk beyazların zenginliğinin simgesi olan birahaneleri ve garajları ateşe verdi, polis ve ordu birlikleriyle çatıştı. Diğer kasabalarda da benzeri olaylar olurken, bir enerji istasyonuna

sabotaj yapıldı. Beyazların bulunduğu merkezlerden birinde, Johannesburg Yüksek Mahkemesi binasında bomba bulundu.

Eylemler polis tarafından bastırıldığında 32 ölü ve 300'den fazla yaralı vardı. Ölüler arasında Sharpville kasabasının be-

lediye başkanı olan bir siyah da vardı. Belediye başkanı rejimi temsil ettiği için göstericilerce öldürülmüştü.

Bu gösterilerin belli aralıklarla birarada gerçekleştiği, bunun dışında ortalığın beyazların ırkçı rejimi açısından sakın olduğu sanılmamalıdır. Çünkü gün geç-

memektedir ki bir kuruluşta, sokakta, ya da enerji istasyonunda bomba patlamasın. Gün geçmiyor ki siyah emekçi halk kira artışını, eğitim sistemini, ulaşımda aksaklığı protesto etmek için en küçüğünden en yaşlısına dek sokaklara dökülmesin.

Ülke burjuvazisi "içerde" meydana gelen toplumsal gelişmeyi engelleyebilmek (!) için dış politikada kazanımlar elde etmeye uğraşiyor. Mozambik ve Angola ile belli uzlaşmalara vararak, Afrika Ulusal Kongresi'nin, komünist savaşçı kadroların ülkelerine girmesini önlemeye çalışıyor.

Eylül'de ikinci haftanın başında, Güney Afrika birlikleri ülkenin şimdiye dek en büyük askeri manevrasını yaparak "güç gösterisi"ne girişti. Ancak, haberi veren batılı televizyon muhabirinin de belirttiği üzere, burjuvazinin düşmanı "dışarda" aramasına gerek yoktur. Burjuvazinin sınıf düşmanı, geleceğin Güney Afrika'sının muzaffer yöneticisi, siyah muhalefet, komünistler ülkenin içindedirler. Fabrikalarda, endüstri merkezlerinde, siyah, renkli, Hintli, beyaz emekçinin yaşadığı her yerdedir. Ve savaşım, artık politik savaşım, sınıf savaşımıdır. Legal örgütü, cephe örgütü, komünist partisiyle Güney Afrika'nın emekçi halkları, emperyalist Güney Afrika yönetimine karşı hızla örgütlenmekte, birleşmekte, artan yoğunlukta yığın eylemleri ve sabotajlar ile rejimi yıpratmaktadırlar.

Güney Afrika emekçi halklarının öfkesi gazaba dönüşmeye başlamıştır ve hiçbir güç zalimleri emekçilerin gazabından kurtaramayacaktır.

Salih Can

Anzus Paktı ve son gelişmeler

Anzus, Güney Pasifik Savunma Paktı'nın adıdır. Emperyalizmin çıkarlarının korunması için ABD, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın birlikte oluşturdukları bir örgüttür. Her ne kadar adını savunma örgütü koymuşlarsa da, yaptığı tüm çalışmalar saldırıya yöneliktir. ABD'nin nükleer silah taşıyan gemileri, bu anlaşmaya dayanarak Avustralya ve Yeni Zelanda limanlarında doluşmaktadır. Bölge halkları hem Anzus'un varlığından, hem de bu anlaşmaya dayanarak bölgeden hiç eksik olmayan ABD varlığından rahatsız olmaya başlamıştır.

Yeni Zelanda İşçi Partisi seçim propagandasının büyük ağırlığını "bölgede barış, Pasifik'te nükleer silahlara hayır" belgisiyle donatmış, halktan bu temelde destek alarak iktidara gelmiştir. Seçimler sırasında özellikle öne çıkarılan ve açıkça verilen sözlerden biri, "Anzus anlaşmasına rağmen nükleer silah taşıyan hiçbir geminin Yeni Zelanda limanlarına sokulmaması"dır.

Ülke Anzus tehlikesiyle yakından ilgilenecek. Halk, soruna köklü bir çözüm getirmediği halde çeşitli vaatlerde bulunan İşçi Partisi'ni erke getirerek barıştan yana olduğunu açıkça kanıtladı. Bu eğilimi gören İşçi Partisi iktidara gelir gelmez olayın üzerine gitme zorunluluğunu duydu.

Diğer yandan Avustralya'da da barış yanlısı eylemlerin yükselmesiyle, son yıllara kadar çiçekle karşılanan İngiltere savaş gemilerinin protestolarla "karşılanması" İşçi Partisi hükümetini de derinden etkilemektedir. Gelişen barış hareketi karşısında Bob Hawke gibi barışa karşı biri bile "bölgede barış"tan söz etmeye başlamıştır.

ABD, Yeni Zelanda seçim kampanyası sırasında yapılan propagandalardan, verilen vaatlerden pek memnun kalmadığını zaman zaman hissettirdi. Çok akıllı ve düzene en sadık burjuva gazeteler, *Newsweek* aracılığı ile konunun şakaya gelmeyeceğini yazdılar. *Newsweek* dergisi Baş-

bakan David Lange'ye şu soruyu yöneliyordu:

"Anzus Yeni Zelanda açısından ne gibi bir önem taşıyor?"

Lange'nin yanıtı şöyleydi:

"Önce ABD'nin Yeni Zelanda açısından taşıdığı önemi vurgulamakla söze başlayayım... Yeni Zelanda dış ticareti için ABD pazarlarının taşıdığı önem... ve ABD'nin ülkemizdeki yatırımlarının tarihi..."

Evet İşçi Partisi iyi bir pazarlık konusu yakaladı. Temmuz başında yeni hükümet, aldığı ilk kararında, nükleer silah taşıyan gemilerin Yeni Zelanda limanlarına girmesini yasakladı. Açıklamadan büyük tedirginlik duyan Reagan hükümetinin Dışişleri Bakanı George Shultz, Yeni Zelanda'ya çok acele bir gezi (!) yapma zorunluluğu duydu. Gazeteler bakanın eli boş ve gayri memnun döndüğünü yazdılar.

ABD, kendisinin doğrudan

yapmadığı işi şimdi sadık adamı Bob Hawke'a yaptırmaya çalışıyor. Avustralya Başbakanı yeni hükümeti kutlamak için Yeni Zelanda'ya kadar gitme gereğini duydu! Çünkü Yeni Zelanda hükümetinin aldığı karar kendilerini de yakından ilgilendiriyor. Avustralya'da barış hareketleri zaten hükümetin istemediği bir yönde seyretmektedir. Bir de Yeni Zelanda limanlarının demirbaş misafiri ABD savaş gemilerinin Avustralya limanlarına gelmesi, karşı eylemlerin yükselmesine neden olacaktır. Bu zorluğu bugünden gören Avustralya Başbakanı, Yeni Zelanda Başbakanı Lange'yi iknaya çalışmaktadır. Ziyaret henüz sürmektedir ama sonuç hemen belirlenmiştir. Yeni Zelanda'ya Anzus'un devamı ve Güney Pasifik'teki nükleer silahlar için ne kadar ödün verilecektir göreceğiz.

İşçi Partisi Yeni Zelanda işçi sınıfını temsil etmekten uzak bir partidir. İşçi sınıfının bu partiden fazla bir beklentisi yoktur.

Ancak işçi sınıfı yaratılan ortamdan iyi bir şekilde yararlanmak zorundadır.

Son gelişmelerle şu gerçekler çok açık bir şekilde ortaya çıkmıştır:

a. Barış savaşımı dünya halklarının önemli bir savaşım odağını oluşturmaktadır.

b. Emperyalistler arası denge değiştikçe, kendi aralarındaki sürtüşmeler de artmaktadır.

c. Küçük kapitalist devletler buldukları konumu, eskisi gibi ucuz satarak değil, kendileri için en verimli bir biçimde kullanarak sorunlarını hafifletmek istiyorlar. Bu durum önemli ödümler almayı getiriyor. Bu tür ödümler vermek de emperyalist büyük devletlerin bunalımını derinleştiriyor.

Dünya işçi sınıfı emperyalistleri bu açmazında boğacak, dünya devrimini gerçekleştirecektir. Gerçek işçi partilerinin, komünistlerin görevi, gelişmeleri doğru değerlendirip, bu gelişmelere önderlik etmektir.

E.Can, Avustralya

DUYURU

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi, olağan toplantısını bazı örgüt sekreterlerinin de katılımıyla yaptı. Toplantıda ülkenin ve partinin durumu gözden geçirildi, önemli kararlar alındı.;

Eşgüdüm Komitesi, Yürükoğlu yoldaşımızın, partimizin 64. kuruluş yıldönümü konuşmasında, ülkedeki duruma ve partinin görevlerine ilişkin olarak getirdiği değerlendirmeyi oybirliğiyle kabul etti.

Türkiye'nin son iki yılına yeniden bir göz atıldığında, "demokrasi" oyununun işlemeye başlamasıyla faşizmin de çözülmeye başladığı, geçen yılki seçimlerden sonra ise çözülmekte olan bir faşizmden bile söz edilemeyeceği saptandı. Bugün Türkiye'de faşizm denemeyecek ama gerici, anti-demokratik, baskıcı bir rejimin olduğu belirlendi.

Eşgüdüm Komitesi toplantısında, partinin hem kendi vardığı aşama, hem ülkenin içinde bulunduğu ara dönem açısından yeni ve çok önemli görevlerle karşı karşıya olduğu da saptandı. Doğru bir yığın çalışmasının canalıcı önemi, partimizi hızla güçlendirmenin anlamı vurgulandı.

Ülke gerçeklerini ve partinin görevlerini daha iyi yansıtan bu kararların alınması partimizin savaşımını başlı başına güçlendirici etki yapacak, 8. Özveri Taarruzu'nda yoldaşlarımıza ek coşku katacaktır.

TKP Eşgüdüm Komitesi

64. yıldönümünde partimiz bir yıl değil bir dönem ilerledi

Partimiz 64. yıldönümünde yalnızca 64'ünü bitirip 65'ine basmadı, bir dönem atladı, görev ve sorumluluklarıyla, bunları yerine getirme kararlılığıyla yeni bir döneme daldı.

Partimizin 64. kuruluş yıldönümü, çeşitli yörelerden çok sayıda yoldaşımızın katıldığı, içeriğiyle de büyük önem taşıyan bir toplantıyla Londra'da kutlandı.

Yoldaşlarımız, Türkiye'de ortamın değişim içinde olduğunu ve bunun partimizin önündeki görevler açısından büyük anlamını epey bir süredir yaşamda gördüklerinden, bu yıldönümü toplantısının özel bir önem taşımasını zaten bekliyorlardı. Öyle de oldu. Partimiz 65. yılına, önemli değerlendirmelerin ışığında, önemli sorumluluklar yüklenerek, bunların bilinci, coşkusu ve kararlılığıyla girdi.

Toplantı saygı duruşuyla ve TKP marşıyla başladı. Bundan sonra iki yoldaşımız kısa birer konuşma yaptılar.

İlk konuşan yoldaşımız sözlerine "işçi sınıfının kızıl sancığını onurla dalgalandırıyor, komünist bilincimiz, savaşkanlığımız ve özverimizle daha da yükseltmeye çalışıyoruz" diyerek başladı. Partimizin 64 yıllık geçişinin son altı yılında *İşçinin Sesi*'nin edindiği deneyimin, oportünizm yenilmeden burjuvazi de yenilemez görüşünü ne denli doğruladığını belirtti ve sözlerini şöyle bitirdi: "Önümüzdeki süre yığınların öfkesi-

nin patlamasına gebe. Öfkenin patlamasını doğru kanala akıtmak biz komünistlerin görevidir. Bu tarihsel görevi yerine getirmek için özveriyle çalışacağız ve bunu başaracağız."

İkinci konuşmayı yapan yoldaşımız, TKP'nin 64 yılının son altısında, partinin *İşçinin Sesi* damgası taşıdığını söyledikten sonra sözlerini şöyle sürdürdü: "TKP *İşçinin Sesi* devrimci durum koşullarında, kavganın göbeğinde doğdu. Gericilik döneminde burjuvaziye ve oportünizme karşı uzlaşmaz gelişmesini sürdürdü. Şimdi ülke yine yeni bir döneme doğru gidiyor. Yeni dönem işçi sınıfı ve partimiz için tarihsel koşullar yaratabilir. Dönemin önümüze koyduğu görevleri yerine getirebildiğimiz ölçüde tarihin yazılmasına bilginlik katkı yapacağız."

İki yoldaşımızın da sözleri alkışlarla, coşkuyla karşılandı. Ancak konuşmasını yapmak üzere Yürükoğlu yoldaşımızın çağırılmasıyla, salon alkışlarla, belgilerle çınladı.

Yürükoğlu yoldaşımız, "partimizin 64. kuruluş yıldönümü hepimize kutlu olsun" diyerek konuşmasına başladı. Konuşma iki ana bölüme ayrıldı. Birincisi Türkiye'nin durumuna

ilişkin değerlendirmeler, ikincisi partinin durumu ve görevlerine ilişkin belirlemeler. Konuşmanın iki bölümü de, hem ayrı ayrı, hem birbiriyle bağlı olarak büyük önem taşıyordu.

Türkiye'ye ilişkin olarak yoldaşımız, son iki yılın biriktirdiği verileri yeniden gözden geçirdi. Gerçekte, "demokrasi" oyunu işlemeye başlayınca faşizmin de çözülmeye sürecine girdiğini, geçen yılki seçim ortamıyla birlikte ise, çözülmeye nitelik olarak farklı bir noktaya vardığını söyledi. Yoldaşımız, faşizmi doğru, bilimsel anlamıyla tanıyacaksak, bugün Türkiye'deki rejime faşist denemeyeceğini, rejimin anti-demokratik, baskıcı bir rejim olduğunu belirtti. Çağımızda burjuvaziyle demokrasinin bağdaşmadığını somut örneklerle açıkladı, faşist olmayan burjuva rejimlerden de zaten birşey beklenmemesi gerektiğini, bir rejime faşist değildir demeyi övgü sayanların ancak böyle beklentiler taşıyanlar olacağını bir kez daha vurguladı.

Konuşmanın ikinci bölümünde yoldaşımız, hem ülkenin içinde bulunduğu durum hem partinin kendi ulaştığı aşama açısından önümüzdeki görevleri ele aldı. Partimizin oldukça iyi

bir çekirdeğe sahip olduğunu, artık ağırlığıyla gündemde bu çekirdeğin et tutmasının bulunduğu söyledi. Bunun ülkedeki durum açısından da can alıcı önem taşıyan bir görev olduğunu belirten yoldaşımız, yığın çalışmasında somut dertler ve istemler ile genel devrimci amacı birbirine bağlamanın önemine değindi. Hem partinin vardığı aşama, hem ülkedeki durumun yüklediği büyük görevler açısından devlet ve sınıflar arası ilişkiler üzerinde gerçekten etkili, başka bir deyişle ülke çapında gerçek bir siyasal parti olma, bu yönde adım atma zorunluluğunu vurguladı.

Yoldaşımızın her açıdan büyük önem taşıyan konuşması, bilinç, sorumluluk ve kararlılıkla dolu, derin bir coşkuyla karşılandı. Bu bile gösterdi ki, partimiz 64. yıldönümünde yalnızca 64'ünü bitirip 65'ine basmadı, bir dönem atladı, görev ve sorumluluklarıyla, bunları yerine getirme kararlılığıyla yeni bir döneme daldı.

Silahlan yürü
düşmanın üstüne
Savaşa marş marş
devrimin ordusu
Komünist partisiyle
devrimin öncüsü.

8. Özveri Taarruzu'muz başladı

Haydi yoldaşlar, güzel devrimci geleneğimizi güçlendirmek, yaygınlaştırmak ve ülkemizde koşullar değişirken, bu yıl daha başka bir hırsla başarıya ulaşmak için ileri!

Partimizin 64. yılını kutlamak üzere yapılan önemli toplantının ardından bir başka önemli toplantı geldi. İkinin arasına giren yalnızca iki güzel marş oldu. Partimizin 64. yıl toplantısını Devrim marşı ve Enternasyonal ile kapattıktan sonra, 8. Özveri Taarruzu'nun açılış toplantısına geçildi.

Toplantıda bir yoldaşımız geçen taarruzlardan çıkan dersleri, bu yıl dikkat edilmesi gereken yönleri verisel bir dökümler anlatıktan sonra taarruz başlatıldı. Türkiye'den cezaevindeki yoldaşlarımızın taarruza katkı olarak gönderdikleri el işlerinin

büyük bir coşku içinde satışı yapıldı. Ayrıca bir sempatanın bisikletini taarruza bağışlaması da övgüyle karşılandı.

Özveri yarıştı toplantıları adeta özlenmişti. Gerçekten, bilinçli bir neşe dolu olan bu toplantıların bir bakıma tiryakilik yarattığı bilinmektedir. Bu özlemler, çok güzel yarışmalar oldu ve tüm taarruz hedefinin yüzde 5'i ilk toplantıda gerçekleştirildi.

Haydi yoldaşlar, güzel devrimci geleneğimizi güçlendirmek, yaygınlaştırmak ve ülkemizde koşullar değişirken, bu yıl daha başka bir hırsla başarıya ulaşmak için ileri!

Bu yıl 10 Eylül bizler için daha bir anlamlı. Çünkü partimiz açısından iki önemli olay üst üste düşüyor.

Daha nice yıllara

Bu yıl 10 Eylül bizler için daha bir anlamlı. Çünkü partimiz açısından iki önemli olay üst üste düşüyor.

Bunlardan biri, partimizin 64. kuruluş yıldönümüdür. 1920'de Mustafa Suphiler tarafından kurulan Türkiye Komünist Partisi gerçek komünist kişiliğini, 1979'da oportünizme ve likidasyon başkaldıran, partimizin Marksizm-Leninizm temelinde birliğini sağlamak için yola çıkan *İşçinin Sesi*'yle bulmuştur. Partimizin 64. yıldönümü tüm komünistlere, bilinçli işçilere kutlu olsun.

İkincisi, bu 10 Eylül 8. Özveri Taarruzu'muzun da başladığı gündür. Partimizin kuruluş gününü, *İşçinin Sesi*'nin devrimci bir geleneği Türkiye komünist hareketine kazandırışının 8. yılıyla birlikte kutluyoruz. Özveri taarruzumuz disiplin, özveri ve kararlılığın simgesidir. Taarruzumuzun Üst Büro açıklamasında belirtildiği gibi, bu yıla özgü olmak üzere belki adı değişecek

ama içeriği, anlamı hep aynı kalacaktır.

Tüm parti kolektifi özveri taarruzumuza her yıl olduğu gibi bu yıl da coşkuyla hazırlanıyor. Parti örgütlerinde 10 haftalık süre boyunca yapılacak özveri yarışları için planlar hazırlanıyor. Yarışın kolektifliğini sağlamak, yeni yeni çalışma yöntemleri bulmak, taarruzu yaygınlaştırmak için tartışılıyor. Eski yoldaşlar yenilere yaz taarruzu deneyimlerini, eylemin kendisinin verdiği inanılmaz coşkuyu aktarıyorlar. Bildiriler, broşürler hazırlanıyor, ev ziyaretlerinin, yapılacak sempatanların, yeni ilişkilerin listeleri çıkarılıyor, ek işler aranıyor, ayrıca bir dizi eylem planlanıyor.

Bu yılki özveri yarışımızı Türkiye'de sınıf savaşımının yavaştan hareketlenmeye başladığı bir dönemde gerçekleştireceğiz. Burjuvazi yıllardır Türkiye kapitalizmini kurtarmaya çalışıyor. Ama azgın baskı uygulamasına rağmen nefes alacak bir zaman

bile kazanamadı. Ekonomik bunalım giderek ağırlaşıyor. Bu yüzden, başta komünistler olmak üzere, tüm devrimciler ve işçi sınıfı üzerindeki devlet terörünü yoğunlaştırıyor, kendi arasındaki çelişkileri de frenlemeye çalışıyor. Öte yandan işçi sınıfının patlamaya hazır potansiyeli burjuvazi arasındaki çelişkileri arttırıyor. Son zamanlarda liberallerin, düzen savunucularının, burjuva reformistlerin sözde demokrasiye pek düşkünmüş gibi görünmelerinin altında yatan nesnel neden budur. Yoksa Türkiye burjuvazisinin özgürlükler vermeye nefesi yoktur. Türkiye burjuvazisi daha uzun süre almak, ama hep almak zorundadır.

Bu durumun bilincinde olan Özal açık konuşuyor. Tekstil işkolunun bir bölümünde tamamlanan toplu sözleşmelerde alınan yüzde 60'lık güllünc zam konusunda işverenlere söylediği şu sözler ilginçtir: "Fazla zam yapıp sonra da bizden şirketlerinizi kurtarmamızı beklemeyin." Özal'ın ücretlerin dondurulması anlamına gelen yüzde 60'lık "zam"ı fazla bulması olanaklarının darlığını gösteriyor.

Türkiye Komünist Partisi, partimiz kuruluşunun 64., özveri yarışının 8. yılında şu fikirlerimizi bilinçlere bir daha, yeniden kazımalıdır: "Günümüzde demokrasinin sahibi işçi sınıfıdır. Türkiye'de demokrasinin yolu devrimden geçer, demokrasi için kıran kırana sınıf savaşı."

T. Çoker, İstanbul

Ülkede hızlı bir değişimin yaşandığı, fabrikalardan emekçi mahallerinden, üniversitelerden hınç dolu seslerin yükselmeye başladığı bu ortamda 8. Özveri Taarruzu'muz hem partimizin, hem de dolayısıyla ülkemizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.

Taş üstüne taş kuyruz

Devrimci geleneğimiz özveri taarruzuna bugünkü ortamın istemlerini göz önüne alarak hırsla başlıyoruz. Kuşkusuz bütün taarruzlarımız farklı ortamlarda yapıldı. Ülkede hızlı bir değişimin yaşandığı, fabrikalardan, emekçi mahallelerinden, üniversitelerden hınç dolu seslerin yükselmeye başladığı bu ortamda 8. Özveri Taarruzu'muz hem partimizin, hem de dolayısıyla ülkemizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.

Bütün yoldaşlar önemli bir dönüm noktasında olduğumuzun bilinciyle 8. Özveri Taarruzu'nun hazırlığına giriştik. Kolektiflerin çoğu önerilerini hazırladılar, ulaşacakları sempatan çevreleri planladılar. Bütün yaratıcılığımızı seferber ederek daha geniş yığınlara mutlaka ulaşacağız, bu özveri yarışının anlamını anlatarak onları taarruza, savaşıma katacağız.

Taarruzumuzun bir başka yanı da kolektif çalışmanın, hedeflere kolektif yürümenin yoldaşlık bağlarını güçlendirmesidir. Örneğin eski taarruzlarda başarıyla gerçekleştirdiğimiz "Kızıl Pazar"lar yine gündemimizdedir. "Kızıl Pazar"larda atölyelerde ortak bir iş olarak kolektif hedeflerimizi gerçekleştiriyoruz.

Önümüze bir dizi hedef koyduk. Paris'te Türkiyeli işçilerin çalıştığı konfeksiyon atölyelerini tek tek dolaşıp özveri taarruzumuzu anlatıp bağış toplayacağız. Paris'in en kalabalık metro kapılarında metro bileti satacağız. Kültür merkezlerinin önünde Fransızca yayınlarımızı satacağız.

Bu yıl Fransa örgütümüz

geçen yılların istatistiklerine bakarak taahhüdü geçen yılın üstünde saptadı. Bu rakamlara, bütün yoldaşlar ve sempatanlar olarak canla başla çalışıp ulaşacağız. Komünist bir kez ben bunu başaracağım dediği anda gerisi gelir, söz gelimi taşı sıkıp suyunu çıkarır.

Burada şunu da belirtmek gerekiyor ki, geçen yılın katılımı azdır. Bu yıl bunun üstüne gideceğiz, katılımı yükselteceğiz. Katılımı yükseltmek yaratıcı, ısrarlı yığın çalışması demektir. Yığın çalışması önümüzdeki dönemin ana halkasıdır.

Yığınlarla ilişkimizi geliştirerek onları özveri taarruzuna katacağız. Böylece taş üstüne taş koymayı hem daha iyi öğreneceğiz hem öğreteceğiz.

Bütün bu devrimci özveri ne için? Anadolu'da devrim istiyor muyuz? İleri demokratik halk devrimiyle burjuvaziyi yere çalmak, proleterya diktatörlüğüne, oradan da komünizme ilerlemek istiyor muyuz? Bu görevleri, ancak böyle bir savaşım içinde hazırlanmış kadrolar yerine getirebilir. Kadro savaşım içinde, özverinin eğitimciliğinde pişerek, kendini geliştirerek yetişir.

Türkiye ortamı er geç devrimci patlamalara gebe. Toplumsal gelişmenin başını çekecek bir işçi sınıfı var. Burjuvazi işçiyeye, emekçiyeye hiçbir şey vermedi. Yaşamın kendisi devrimcileştirici etki yapıyor. Devrim fırtınası çok uzakta değildir. Önümüzde çetin görevler var. Haydi yoldaşlar, elbirliğiyle taarruzumuzu daha ileri hedeflere ulaştıralım.

Kerim Kandemir, Fransa

12 Eylül faşist darbesinin 4. yıldönümünde Avrupa'dan protesto sesleri yükseldi. Ancak eylem birliği görüşmelerinde alınan tutumlar, eylemlerdeki öbekleşmeler vb. açısından, eylemler yalnızca 12 Eylül'ün protesto edildiğini değil, Türkiye sol hareketinin durumuna ve gidişatına ilişkin birçok gerçeği de yansıttı.

Dördüncü yıldönümünde 12 Eylül faşist darbesi lanetlendi

12 Eylül'de İşçinin Sesi militanları, disiplinli bir biçimde, coşku dolu yürüdüler

12 Eylül faşist darbesinin 4. yıldönümünde Avrupa'nın dört bir yanında protesto eylemleri yapıldı.

Almanya

En yığınsal eylemler Almanya'da oldu. Bundan önceki iki yıl, Almanya'da hemen hemen tüm Türkiyeli siyasal hareketlerin katılımıyla 12 Eylül'de tek eylem gerçekleştirildi. Bu yıl ana olarak iki ayrı eylem yapıldı. Bir de ayrıca PKK yürüyüşü yapıldı.

Eylemlerden önce yapılan eylem birliği toplantılarında, PKK'nın kendinden ayrılan iki kişiyi vurması ve menşeviklerin Yunanistan'da Halkın Kurtuluşu'ndan kişilere karşı saldırıda bulunması üzerine anlaşmazlık çıktı. Bu gerekçeyle ayrı platformlar oluştu, ayrı eylemler yapıldı.

PKK, öteki hareketlerden gelen çeşitli eleştirilere karşılık Duisburg'da ayrı eylem düzenledi. TKP-resmiler, TİP, TSİP, KOMKAR, PPKK ve Birlik Yolu ayrı bir platform temelinde Köln'de bir miting örgütlediler. Öte yandan, Halkın Kurtuluşu, Partizan, Dev Sol, Devrimci İşçi, Proleter Dayanışma, Roje Welat ve TKP-İşçinin Sesi de ayrı bir platform oluşturdular ve yine Köln'de bir yürüyüş düzenlediler. Daha sonra Devrimci Kurtuluş, Kawa ve Halkın Yolu da bu yürüyüşe katılırken, Devrimci İşçi ve Proleter Dayanışma yürüyüşten değil mitingden yana

olduklarını ileri sürerek bu platformdan ayrıldılar, mitinge katıldılar. Kurtuluş, TKP-B ve Kürt Kom da ayrı

mitinge katılanlar arasındaydı. Eylemlerden en yığınsalı, Halkın Kurtuluşu, Partizan, Dev

imci Kurtuluş, Kawa, Halkın Yolu, Roje Welat ve İşçinin Sesi'nin katıldıkları yürüyüşü. Yürüyüş aynı zamanda canlı ve coşkuluydu. Öte yandan, miting de kalabalık oldu. Bu mitinge katılan Devrimci İşçi ayrıca küçük bir yürüyüş yaptı.

Almanya'da iki ayrı platform, üç ayrı eylem çıkmasına karşılık, Fransa'da tek eylem oldu. Önceleri burada da ayrı bir platform temelinde, ayrı bir eylem doğuyordu ama daha sonra bu platform dağıldı. FKP'nin gazetesini L'Humanite'nin festivalini gerekçe göstererek, menşevikler eylem yapmaktan vazgeçtiler. Platformun öteki katılanları da, Halkın Kurtuluşu, Devrimci İşçi, Partizan, Dev Sol ve İşçinin Sesi ile birlikte yürüdüler.

Fransa

Almanya'da iki ayrı platform, üç ayrı eylem çıkmasına karşılık, Fransa'da tek eylem oldu. Önceleri burada da ayrı bir platform temelinde, ayrı bir eylem doğuyordu ama daha sonra bu platform dağıldı. FKP'nin gazetesini L'Humanite'nin festivalini gerekçe göstererek, menşevikler eylem yapmaktan vazgeçtiler. Platformun öteki katılanları da, Halkın Kurtuluşu, Devrimci İşçi, Partizan, Dev Sol ve İşçinin Sesi ile birlikte yürüdüler.

Sonuç

Böylece ayrı platformlarda, ayrı eylemlerde de olsa 12 Eylül faşist darbesinin 4. yıldönümünde Avrupa'dan protesto sesleri yükseldi. Ancak eylem birliği görüşmelerinde alınan tutumlar, eylemlerdeki öbekleşmeler vb. açısından, eylemler yalnızca 12 Eylül'ün protesto edildiğini değil, Türkiye sol hareketinin durumuna ve gidişatına ilişkin birçok gerçeği de yansıttı.

Londra'daki gösteri 12 Eylül'ü İsviçre'de de lanetledik!

12 Eylül faşist darbesi, dördüncü yıldönümünde Londra'da elçiliğin önünde yapılan bir gösteriyle lanetlendi.

Gösteriyi İTİB, İTÖF ve LİB'in de üyesi olduğu Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi (TDHSK) örgütledi. Eyleme ayrıca Kürdistan Öğrenci ve Gençlik Örgütü (UKSY), Avrupa Kürt Öğrenci Derneği (KSSE) ve Emperyalizm ve Irkçılıkla Savaş adlı bir İngiliz örgütü katıldı.

Öğleden sonra saat 2'de başlayan protesto gösterisi iki saat sürdü. İki saat boyunca sürekli sloganlar ve marşlarla halkımızın burjuvaziye nefreti

haykırıldı. Özellikle "Demokrasi için tek yol devrim" belgisi atıldı. İngilizce ve Türkçe olarak bağrılan "Kürtlere ayrıma hakkı", "Türk-Kürt halklarının savaşımı ortaktır", "Kürdistan'da soykırımına son" belgileriyle Türk şövenizmi lanetlendi.

İşçi Partisi milletvekili Jeremy Corbyn de eylemde hazır bulundu. Jeremy Corbyn yaptığı konuşmada İngiltere emekçilerinin Türkiye halkıyla dayanışmasını anlattı, "savaşımızın savaşımızdır" dedi.

Gösteri İTİB temsilcisinin Türkiye işçi sınıfının savaşım kararlılığını dile getiren konuşmasıyla sona erdi.

Yürüyüş günü kızıl bir meşale gibi alandaydık. Hep bir ağızdan ve aynı devrimci coşkuyla marşlarımızı söyledik

12 Eylül'ün 4. yılını protesto yürüyüşü 8 Eylül'de Basel'de yapıldı. Yürüyüşe PKK, TKP-resmi ve diğer gayriresmi menşeviklerin dışındaki ilerici, devrimci örgütler katıldı.

Yürüyüş öncesinde "geliyoruz geleceğiz yakındır" başlıklı merkezi bildirimizi Türkiyelilerin yoğun olduğu kentlerde yaygın olarak dağıttık. İşçileri, öğrencileri, ilticacıları ve yabancıları, "protesto yürüyüşüne" katılmaya çağırdık.

Yürüyüş günü kızıl bir meşale

gibi alandaydık. Yürüyüşün başlama yerinde bildirimizi dağıttık, gazetemizi sattık. Megafondan bildirimizi okuduk. Görüşlerimizi açıklayan konuşmalar yaptık. Çevrede oluşan, kararsız izleyicileri protestoya aktif katılmaları için göreve çağırdık.

Yürüyüş sırasında yerimizi aldık. Yürüyüş kolumuzun önünde bir kızıl bayrak, hemen arkasında İşçinin Sesi flaması, onun arkasında kızıl bayraklar, sonra Almanca "Yaşasın dünya

devrimi" flaması ve arkasında yine kızıl bayraklar yer aldı.

Yürüyüş boyunca hep bir ağızdan ve aynı devrimci coşkuyla marşlarımızı söyledik. Belgelerimizi haykırdık. "Demokrasi için tek yol devrim", "Kahrolsun sömürgecilik" vb. belgelerimizle sokakları cınlattuk. Ayrıca Almanca olarak "Yaşasın dünya devrimi", "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi" belgelerini attık. Yürüyüşün bitiş alanına belgilerle girdik.

M.İ., İsviçre

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbîn!

Demokrasi için tek yol devrim!

Yıl:11, Sayı:267, 17 Eylül 1984

Güney Afrika Komünist Partisi'nin üç aylık yayın organı *Afrikalı Komünist*'in 98. sayısında, Afrika'nın güneyi üstüne devletlerarası siyasetteki son gelişmeleri ve Güney Afrikalı komünistlerin hiç ummadıkları yerden gelen darbeyi konu eden bir başyazı yayınlandı. İçindeki bazı değerlendirmelere katılmamakla birlikte, Güney Afrika halkları üstüne yapılan tehlikeli pazarlıkları ve dünya komünist hareketinin bazı gerçeklerini sergilemesi açısından yazıyı sunuyoruz.

Nk mati anlaşması Afrika için ne anlama geliyor?

Dünyanın en modern şehirlerinden biri olan başkent Johannesburg yakınlarında kurulu yalnızca siyahların yaşadığı 1 milyonluk Soweto şehriden bir görüntü

Bir kez daha anladık ki geleceğin neler getireceği önceden kestirilemez. Bir yıl önce, Afrika'daki siyasal gelişmeleri kim tahmin edebilir, son aylardaki olayları kim önceden görebilirdi? Hangi araştırmacı Frelimo partisinin yönettiği Mozambik hükümetinin nisan 1984'te Güney Afrikalı devrimci kadroları sınır dışı edeceğini söyleyebilirdi? Kim Mozambik-Güney Afrika komisyonunun ortak denetimi altında Afrika Ulusal Kongresi (ANC) üyelerinin evlerine ve Maputo'daki binalarına baskınlar düzenleneceğini öngörecektir kadar cesaretli konuşabilirdi?

Evet, gerçekte bu ve buna benzer diğer eylemlerin tümü, Güney Afrika dış siyasetinin yarattığı sonuçlardır. Bu

siyasetin genel hatları bir yıl öncesinden belli olmuştu ama ayrıntıları henüz yeni yeni açıklık kazanmaktadır. ANC'nin Mozambik'teki varlığı, ülkeye girme hakkı olan başkanın dışında on üyelik bir "diplomatik kurul"a indirildi. ANC'nin diğer tüm kadroları ya sınır dışı edildiler ya da mülteci kamplarına sürüldüler. Cephelerde Mozambik askerleri, ırkçı devlete (Güney Afrika Cumhuriyeti — İ.S.) karşı düşmanca eylemler "yürütmeyi ve planlamayı öneren unsurlar üstünde sert bir denetim uyguluyorlar..." Geçen 16 Mart'ta Komatipoort şehrinde imzalanan Nkomati Anlaşması tüm bu baskılar için gerekli koşulları sağlıyor.

Güney Afrika ve dünya basınının bu anlaşma üstüne sürdürdükleri cıvıllı propaganda ANC'nin ve Umkhonto'nun "silahlı üsleri"nin likidasyonu sürekli olarak konu ediliyor. Ama gerçekte, Güney Afrika çok iyi biliyor ki Mozambik'te bu tür üsler yoktur ve hiçbir zaman da olmamıştır.

Durum buyken Başbakan Botha'dan, yarıdakçı radyo ve basın yorumcularına kadar Güney Afrika rejiminin bütün sözcüleri anlaşmayı ANC'nin silahlı saldırı tehdidine karşı bir "zafer" olarak yorumluyorlar. Gerçeğin çarpıtılması iki amaca hizmet ediyor. Bir kez, ülke içinde giderek büyüyen Umkhonto silahlı saldırı ve sabotajlarının sıkı korunan

sınırlardan değil, ülkenin kendi içinden kaynaklandığı gerçeğini örtme işlevini görüyor. Öte yandan, cephe devletleri olarak bilinen devletlere karşı Botha rejiminin uyguladığı düşmanca siyaseti örtbas etmeye yarıyor.

Hırçın tutumlar

Düşmanlığın gerçek doğası, oldukça güzel kamufle edilmiş bir biçimde, Nkomati Anlaşması'nın özünde yatmaktadır. Mozambik hükümetinin tüm üstlendiklerine karşılık Güney Afrika'nın bütün yapacağı topraklarından düşmanca radyo yayını önlemek ve Mozambik'teki Frelimo karşıtı silahlı güçlere her

türlü yardımı durdurmaktadır. Kağıt üstünde herşey fevkalade ve akla uygun görünüyor. Ama böyle bir anlaşmanın adillik ve eşitliği, kağıt üstünde değil ancak gerçek siyasal operasyonlar temelinde anlaşılabilir.

Herşeyin kağıt üstünde görüldüğü gibi olmadığının çok ciddi işaretleri vardır. Anlaşmadan bu yana, Mozambik içinde MNR'nin karşı devrimci paralı askerleri tarafından yeni ve vahşi saldırılar düzenlenmiştir. Herkes bu paralı askerlerin Güney Afrika'dan yönetildiğini, silahlandırıldığını orada eğitim gördüklerini ve Güney Afrika dış siyasetinin paralı köpekleri olduğunu biliyor. Güney Afrika'nın siyah komşularıyla olan ilişkilerinin tarihinde hiçbir örnek yoktur ki, onun, anlaşma sonrası uyguladığı siyasetin anlaşma öncesinde uyguladığı siyasetin devamından başka birşey olmadığını gösterebilir. İzlenen siyasetteki tek fark, eski siyasetin bugün, yeni reklam kampanyasına uydurulmak üzere farklı bir biçimde paketlenmiş olmasıdır.

Anlaşma öncesi siyaset neydi? Güney Afrika propaganda makinalarının söylediklerine bakılırsa, cephe devletlerine karşı izlenen siyaset genel olarak dostça işbirliği aramaya yönelmiştir. Özel olarak Mozambik'e karşı izlenen siyaset de yalnızca sınırlardan Güney Afrika'ya silahlı devrimci saldırıyı önlemek için ANC-Umkhonto kamplarına girişilen saldırıyla ilgilidir. Durum böyleyse, neden MNR köpekleri, ANC'nin üslerine değil de daha çok asıl hedefleri olan Mozambik'in önemli endüstri ve ulaşım merkezlerine saldırıyorlar? MNR, Güney Afrika'nın Mozambik'teki delegesiydi, belki de hâlâ öyledir. Onun amaç ve hedefleri Güney Afrika'nın amaç ve hedefleridir. Bu hedefler, ANC'nin ırkçılığa karşı devrimci çabalarını asla önleyemedi ama Frelimo hükümetine, onun Mozambik'i yeniden kurma ve geliştirme çabalarına her zaman zarar verdi. Şimdi ANC'nin Mozambik'teki varlığı ciddi olarak azaltıldığından dolayı artık Güney Afrika'nın Frelimo hükümetinin

Soweto'nun genel görünümü

geleceğini tehlikeye atan siyasetinden vazgeçeceğine inanmak için çok saf olmak gerekir.

Yalnızca Nkomati Anlaşması'nın öne çıkardığı önemli, ama gerçekte kısa erimli sorunlardan kalkıp yukarıda sözü edilen uzun erimli amaçların es geçilmesine izin verilemez. Ne Güney Afrika'nın ne de Mozambik'in siyaseti, ANC'nin Mozambik-Güney Afrika sınırından bir saldırı düzenleme hayali üstüne tasar-

lanmış, geçici önlemler olarak kabul edilemez. Dünün iltihaplı yarası sanki anlaşmayla iyileştirilebilmiş gibi davranmak her iki ülke devrimcilerine hiçbir şey sağlamaz. Belki yaraya bir plaster konuldu ama altında Güney Afrika iltihabı olduğu gibi duruyor.

Güney Afrika'nın ırkçı rejimi kanserin göbeğinde yatıyor. Ülke içinde hoşnutsuzluğu ve kabarışı körüklüyor. Polis devleti terörü ve işbirlikçi siyahların desteğiyle devrimci kabarışı engellemenin yollarını arıyor. Rejim dışarıda, tüm cephe devletlerinde bağımsızlık dalgasını geriye itmek, yeni sömürge tipi bir ekonomik siyasal bağımlılığı kurmak için çalışmaları kışkırtıyor.

Cephe devletleri, Güney Afrika'nın çevresinde, onu soyutlayan bir kordon oluşturduklarında gerçek durumu kavrayamamışlardı. Nkomati Anlaşması kordonun kırıldığına işaretidir. Botha rejimi, Afrika içinde ırkçı ve yeni-sömürgeci mikrobu daha kolayca yayabilmek için şimdi kendini daha bir güven içinde hissediyor. Bir dizi Avrupa devletinin Başbakan Botha'ya gönderdiği gezi davetiyeleri bağlaşıklarının da aynı görüşte olduğunu gösteriyor.

Anlaşmanın etkilerinin uluslararası boyutları

Nkomati Anlaşması, Mozambik ve Güney Afrika arasında bir olay gibi görünüyorsa da öyle değildir. Anlaşmanın etkilerinin uluslararası boyutları vardır: Angola'ya sürekli silahlı saldırılar düzenlenmektedir. Muzorewa'ya karşı darbe girişimi yapılmıştır. Ardından Zimbabwe'de iç istikrarsızlık başgöstermiştir. Swaziland yönetimi rüşvetle ayarlanmıştır. Lesotho'da askeri bir saldırı ve karşı devrimci bir sabotaj örgütlenmiştir. Namibya'ya vur-kaç askeri saldırılar düzenlenmiştir. Güney Afrika'nın tüm komşu topraklar üstündeki bu gizli ve açık operasyonları onun dış siyasetinin gerçekte ne olduğunu gösteriyor.

Güney Afrika'da ve kapitalist dünyanın her yerinde, bu siyaseti, yalnızca Güney Afrika'ya özgü birşey olarak göstermek adet oldu. Nkomati Anlaşması, Güney Afrika siyasetinin en büyük zaferi ve Botha'nın ırkçı devleti götürmekte olduğu sözde "yeni doğrultu"nun bir göstergesi olarak sunulmak isteniyor. Ancak gerçek o kadar basit değildir. Nkomati Anlaşması Pretorya'da yu-

murtlanmış olabilir. Ama onun ardındaki strateji Washington'da üretilmiştir. Washington'un, özellikle Reagan'dan sonra, çok basit bir dış siyaseti vardır. Bu basit siyasete göre, dünyadaki her kavga "iyi ve kötü" arasındaki bir boğuşma ya da aynen Washington'un deyimiyle komünistlerle anti-komünistler arasındaki bir çatışma olarak ele alınabilir. Arada hiçbir ton farkı yoktur.

Her yerde, ama özellikle Afrika'da, Amerikan siyasetine diz çökücü bir bağımlılıkla yanaşmayan her bağlantısız devlet Washington tarafından "Moskova'nın kuklası" olarak değerlendiriliyor. Her anti-emperyalist halk hareketi "komünizm cephesi" olarak görülüyor. Batı devletleri emperyalist bağlaşıklığının lideri olarak Washington, uygun bir strateji buldu. Reagan'ın kendisi bu stratejiyi "komünizmin konumlarının geri itilmesi" olarak tanımladı.

Bu strateji dünya çapında aralıksız olarak izlenmektedir. Amerikan silah ve parası, dünya pazarlarının denetimi için CIA'nın dünya çapındaki karşı-devrimci merkezlerine akıyor. Bu silahlar uluslararası terörizmi besliyor. Amaçları, bağımsız devletlerin ulusal ekonomilerini boğazlamak, onların bağlaşıklarıyla bağlarını koparmak, iç sabotajlar örgütlemek, karşı devrimi silahlandırmak ve son olarak — herşey başarısız olursa — doğrudan ABD askeri müdahalesi için ortam yaratmaktır. İç terörizm her yerde, örneğin Nikaragua'da rejimi devirmek, Lübnan, Afganistan ve Kamboçya'da savaşları finanse etmek, El Salvador'da olduğu gibi gerici rejimleri desteklemek ve ölüm mangalarını finanse etmek için kışkırtılıyor. ABD, kendi hükümetlerini kurmayı ve sefaletten kendi ekonomik çıkış yollarını bulmayı seçen halklarla uğraşmak üzere uluslararası bir diplomasi yerleştirdi.

Afrika — ve Güney Afrika — bu global stratejinin dışında değildir. Orada ABD'nin amaçlarına hizmet edecek kadar uysal ve rüşvetle iş görmeye hazır devletler vardır. Polis devleti terörü ile varlıklarını sürdüren ve siyah çoğunluğa baskı uygulayan rejimler için ABD desteği ve yardımı hazırdır. Öyleyse, Namibya'nın haksız işgali ve askeri diktatörlüğü kabul edilebilirdi. Bütün bunlar Washington'un öngördüğü "komünizmin konumlarını geriye itme", rekabet ve bir kıtayı kâr dünyasında uysal bir dışli olabilecek biçimde yeniden

Siyahlar üçüncü mevkide gider

Başkent Johannesburg

yaratma stratejisine uygun düşüyor. Nkomati Anlaşması'nda ve cephe devletlerinin çok yönlü istikrarsızlığında Güney Afrika parmağı olabilir. Ama siyaset ve strateji ABD'ye aittir. Güney Afrika'daki son olaylarda, ABD'nin özel ajanı Chester Crocker'in sahne dışındaki denetimci silueti fark edilebiliyor.

Anlaşmanın etkilerinin Afrika kıtasının güneyindeki boyutları

ABD önderliğindeki uluslararası terörizm tüm cephe devletlerinde varlık sürdürüyordu. Çünkü bu ülke halkları sömürgeciliğin biçimlendirdiği geçmişlerini kırmak, eski bağımlılık prangalarından ve yoksulluktan kurtulmak için çırpınıyorlardı. Terörizm hiçbir yerde Angola ve Mozambik'te olduğu kadar açık ve acımasızca uygulanmadı. Bölgenin bu iki ülkesinde ileriyeye doğru atılan adımın sosyalist toplumu kurmak olduğu çok açık bir biçimde ilan edilmişti. Afrika'nın birçok bölgesinde ve başka yerlerde "sosyalizm" amacı sık sık salt bir slogan olarak gevelendi. Ama Angola ve Mozambik'te sosyalizm perspektifi, açıkça, Marksist teoride belirtilen toplumun yeniden örgütlenmesine dayanmaktaydı. Bu programların başını çeken partiler, kendi kaderlerini belirlemek için Marksizme göre seferber olmayı amaç edinmişlerdi. Bu iki ülke Güney Afrika'da sosyalizmin bayraktarları olarak görüldüler ve sonuçta ABD öncülüğündeki terörün baş hedefleri oldular.

Cephaneliğin ekonomik abluka, diplomatik soyutlama, içte silahlı yıkıcı eylemleri kışkırtma ve dışarıdan silahlı işgali tirmandırma gibi tüm silahları onlara karşı kullanıldı. Dünya pazarı ithal edilen temel sanayi ürünlerinin fiyatlarını yükseltecek, aynı zamanda temel ihraç malı olan hammaddelerin fiyatlarını düşürecek biçimde manipüle edildi.

Ama tüm bunlara ve uzun zamandır süren kuraklığa rağmen ne Angola ne de Mozambik'teki rejimler, Nkrumah yönetimindeki Gana sosyalizmi ve Lumumba yönetimindeki Zaire sosyalizminin akıbetine uğramadılar. Devrimciler için bu, bölgede günün en önemli olayıdır. Frelimo'nun çoğu dostları şunu kuvvetle savunuyorlar: Kuraklık ve dış terörizm Mozambik'i Nkomati Anlaşması ve bütünsel yıkım arasında kesin bir seçimle

başbaşa bırakmıştır.

Belki de öyledir. Ama bu, Güney Afrika kurtuluş hareketinde bizim hiçbirimizin onlar adına onaylamamız gereken bir yargı değildir. Bizce bu yargı, ülkemizde bizim için neyin en iyi olduğu hakkında başkalarının kendi bağımsız yargılarını verme hakkını kabul etmemizden daha fazla bir önem taşımaz. Eğer Frelimo'daki yoldaşlarımız, ülkedeki durumları hakkında böyle bir yargıya vardılarsa, o yargıyı dikkate almalıyız. Eğer onlar, büyük zorlamanın kendilerini devrimlerinin çökmesi ve ülkelerinde bize sağladıkları kolaylıkları azaltma arasında bir seçim yapmayı dayattığı sonucuna vardılarsa, ne kadar üzülsük üzülelim, bunu da dikkate almalıyız.

Nkomati Anlaşması üstüne farklı yargılar da vardır. Örneğin bazı çevrelerde Nkomati Anlaşması'yla birlikte ABD ile Güney Afrika'nın, dünyanın o bölümünde arzularını doyurdukları ve bu yüzden Mozambik'e karşı uluslararası terörist eylemlere son verdikleri söyleniyor. Bundan şu sonuç çıkarılıyor: Eğer diğer cephe devletleri de Güney Afrika ile benzer bir anlaşmaya — üzücü de olsa — girerse, onlar da düşmanlarını yatıştırabilecekler, ulusal gelişme ve bağımsızlıklarını gerçekleştirmek için kendilerine barışçıl bir ortam yaratabileceklerdir.

Buna katılmıyoruz. Nkomati Anlaşması'nın görünürdeki ana teması olan ANC'ye saldırı, ulusal ve ekonomik cephelerini "geri itme" global stratejisinin küçük bir parçasından başka bir şey değildir. Bunun ardından Mozambik, Angola ve tüm diğer devletlere karşı çok vahşi baskılar kesin olarak gelecektir. Terör cephaneliği yine tümüyle kullanılacaktır. Baskılar Güney Afrika Cumhuriyeti devrilinceye kadar sona ermeyecektir. Ya da bağımsız hükümetler devrilecek ve bu ülke halkları emperyalizmin eşitsiz ilişkiler ağına düşürüleceklerdir. Nkomati Anlaşması Afrika için barış işareti değildir. *Bize göre bu anlaşma, tüm cephe devletleri için gelecek daha kötü baskıların, daha kötü saldırıların habercisidir ve tüm devletlerin hazırlanması için bir uyarı olmalıdır!*

Anlaşmanın etkilerinin Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki boyutları

Anlaşma sonrası emperyalist ve gerici

kan Botha bu anlaşmanın hareketimizi ve ırkçılığa karşı direncimizi yok edeceğini umut ediyor. Cephe devletlerine zarar vermek anlaşmanın yalnızca bir yönüdür.

Anlaşmanın merkezinde biz, Güney Afrika devrimcileri varız. Onun baş hedefi biziz. Ama bizler tartışmalarda taraf olmadık. Bir anlaşma olanaklı mıdır, değil midir bize sorulmadı. Konusu herşeyden önce *biz, bizim ülkemiz, bizim halkımız, bizim geleceğimiz* olan bir anlaşma üstüne konuşmamız bile istenmedi.

Nkomati Anlaşması'nın merkezinde biz ve *bizim* devrimci hareketimiz olduğu için, en doğrudan etkilenen *bizim* hareketimiz, *bizim* halkımızdır. Hiç kimse, anlaşma bizim hareket özgürlüğümüzü kısıtlamıyormuş gibi davranamaz. Birçok ülkeden aldığımız değerli uluslararası yardımlar içinde Mozambik'in bize sağladığı olanaklar en önemlilerinden biriydi. Şimdi bu olanaklar ciddi olarak sınırlanmış, bazı alanlarda tümüyle geri alınmıştır.

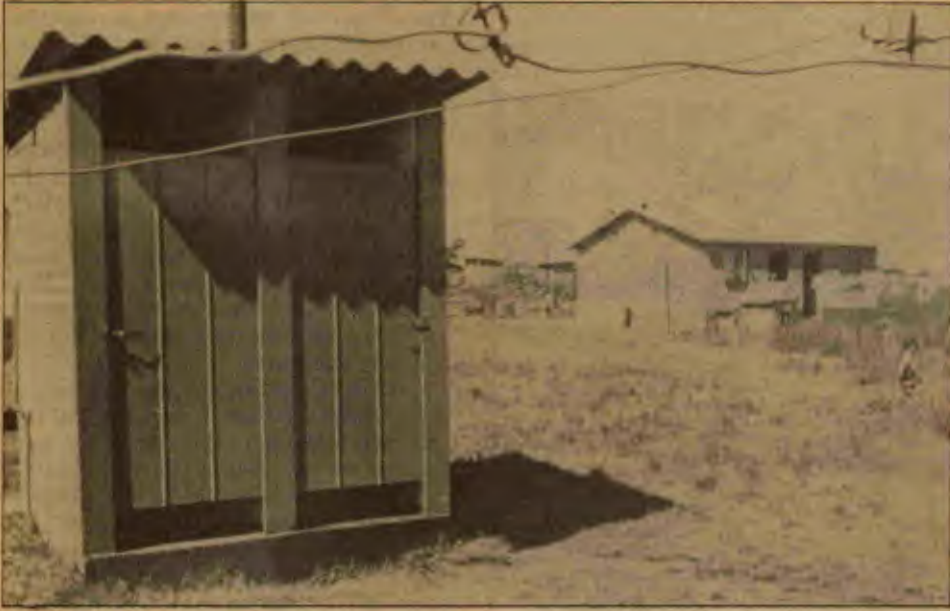
Ama bunlar, kendi başına bizden yeni bir siyaset değişikliği istemiyor. Ülkemizin kurtuluş mücadelesini ülke sınırları dışından yürütmeye çalışmak hiçbir zaman stratejimiz olmadı. Yurt dışında eylem yürütmeye 1960'ların başında hareketimizin büyük bir bölümünün kırıldığı kötü dönemde istemeyerek zorlandık. Rivonia mahkemeleri, yığınsal tutuklamalar, hapisler ve militanlarımıza yapılan işkence döneminden sonra hareketimiz etkinliğini kaybetmeye başlamıştı. Yalnızca ülke içinde çalışmayla sınırlı kalsaydık tamamen yok olabilirdik. O zaman bizim görüşümüz buydu. Ülke dışında bir aygıt kurmaya, dışarıdaki örgütlerin kardeşçe yardımıyla ülke içinde yeniden harekete geçebilecek bir örgütü yeniden oluşturmaya karar verildi.

Ülkeye geri dönüş

Temel strateji asla değişmedi. Komünist

Soweto'da mutfak!

Soweto'da iki ev halkının ortak kullandığı standart tuvaletler

Partisi liderliği gibi Güney Afrika dışındaki ANC yönetimi de kendini hiçbir zaman sürgündeymiş gibi görmedi. Kendini her zaman ülke içinde yeniden kurulan ve biraraya gelen hareketin geçici bir bekçisi olarak gördü. Güney Afrika ırkçı devletin terörü altında devrimci bir güç olmanın zorluğunu anlayanlar için yeniden inşaa görevinin hiç de kolay olmayacağı bilinen birşeydi. Bu çalışma 20 yıldır sürüyor. Bu görevin tamamlandığı söylenemezse de önemli bir başarı sağlanmıştı.

Bugün Güney Afrika'da halkımızın mücadelesi her yönüyle, 1960'ın umutsuzluk dolu günleriyle kesin bir tezat teşkil ediyor. Bugün mücadeleye için her yerde yaygın bir hazırlık vardır. İşçilerin, köylülerin, göçmenlerin, öğrencilerin, çeşitli meslek guruplarının, siyasetçilerin katıldığı çok sayıda yerel eylemler yapılıyor. Yerel düzeyde, 1960'taki gerilemenin yarattığı boşluğu dolduracak yerel örgütlenmelerle birlikte güvenilir yerel ajitator ve liderler yetişti. Şimdi "suda balık gibi" ülke içinde çalışan ve halk içinde yaşayan silahlı gerilla güçleri, özgürlük savaşçıları vardır.

Şehirlerde ya da fabrikalarda rejime karşı her yığınsal halk direnişinin ANC tarafından örgütlendiğini söylemiyoruz. Ama ANC her yerde vardır. Yurtdışındaki yönetimin etkisi ve ünü her halk hareketine uyum ve güven veriyor. Bu kadarıyla ANC yönetimi, halk arasında yığınsal direniş ruhunu ayakta tutma görevinin büyük bir kısmını tamamladı. Bu olmadan bir örgütü yeniden kurmak için sağlam bir temel olamaz. Güney Afrika Komünist Partisi bu işte tüm gücüyle yer aldı.

Şimdi Güney Afrika'da gizli ama yaygın devrimci örgütlenmeler kurmak için bir temel oluştu. Bu tür örgütlenmelerin şu anda sağlanıp sağlanmadığı, gerçekte ne güçte örgütlendikleri böyle bir forumda tartışılabilir bir konu değildir. Ama nesnel koşulları kesinlikle vardır. Dışarıdaki yönetim yapmayı amaçladığı görevi hiç değilse kısmen yaptı. Propaganda ve gizli örgüt yoluyla, halk kurtuluş güçlerinin silahlı öncülerini dışarıda eğitip ülkeye göndererek savaştı. Örgütlerimizin bunu başarabilmesi için cephe devletleri 20 yıl konuk-severlik yaptılar. Mozambik'teki olanaklarımızın kısıtlanmasının hareketimiz üstünde uzun dönemli bir etkisi olacaksa da bu, ülkemizdeki savaşım sürecini hızlandırmada ve ülke içinde devrimci bir liderlik oluşturmada elimizi çabuk tutmamıza yarayacaktır. Bu defa örgütün çevresini silahlı bir kadro ve halk desteğiyle örmeliyiz. Nkomati Anlaşması'nın bizim için doğurduğu güçlükler kısa dönemlidir, ama yarattığı meydan okuma olanakları uzun dönemlidir.

Geleceği göğüslemek

Güney Afrika'daki özgürlük mücadelesinde meydan okumanımızın önemli gereksinimlerini karşılamak ve hareke-

timizin merkezlerini Güney Afrika sınırları içinde yeniden kurmak için şimdi yoğun bir basınç vardır. Bu büyük bir sınavdır, ama 1960'larda karşılaştıklarımızdan daha büyük değildir. O zamanlar yenilginin külleri içinden hareketimizi yeniden canlandırmayı başarmıştık.

Tüm cephe devletleri de büyük sınavlarla karşı karşıyadır. Şimdi hepsinde uluslararası terörizm faaliyet gösteriyor. Bu faaliyetin hedefi sırayla bu devletleri Nkomati türünden bir anlaşma imzalamaya zorlamaktır.

Yukarıda Mozambik konusunda tartıştığımız gibi, asıl sorun, Güney Afrika özgürlük mücadelesini ciddi olarak engelliyor da olsa, bir anlaşma imzalanması değildir. Temel sorun, imza sonrasında neler olacağıdır. ANC'ye saldırı, ABD-Güney Afrika ekseninin sonul stratejisi değildir. Sonul strateji özgürlük, ekonomik bağımsızlık ve kendi kendine yeterli ulus olma "konularını geriletme"dir. Bu strateji karşısında hiçbir cephe devleti kendi geleceği için seçtiği gelişme yoluna sadık kalabilecek midir? Bugün Afrika'nın güneyini ilgilendiren temel sorun budur. Bu hükümetler bu yaşamsal soruna çözüm bulmak zorundadırlar. Bunun yanında bölgenin diğer tüm sorunları ikinci planda kalıyor.

Denklem kurmak olanaksız gibi görünüyor. Bir yanda saldırgan ülkelerin geniş mali, ekonomik, teknik ve askersel kaynakları, öte yanda mazlumların bağımsızlık ruhu, güçsüz ekonomileri ve orduları duruyor. Denklem iki tarafında bunlar varsa geriye tek bir çözüm kalıyor.

Ama tüm hikaye bu değildir. Emperyalizme ve ırkçılığa karşı savaşan hiçbir halk daha güçlü bir düşmana karşı

kendinin yalnız ve korunmasız olduğunu düşünmemelidir. Tarihin defalarca gösterdiği gibi, çarpışan güçler arasında görünüşte var olan eşitsizliğe rağmen, sonuç sayıları toplamakla tam olarak hesaplanamaz. Az gelişmiş Vietnam'ın önce Fransız emperyalizmine, sonra ABD'nin askersel gücüne karşı askeri bir zafer kazanabileceğini ya da önlerindeki büyük engellere rağmen El Salvador ve Nikaragua halklarının mücadelesinin yaşayabileceğini kim önceden söyleyebilirdi. Gelecek alnyazısı değildir. Sonuçta o halkların cesaretine, ideoloji, strateji ve taktiklerine, bunları gerçekleştirmedeki birlik ve kararlılıklarına, anti-emperyalist güçler arasında kurulan bağların gücüne ve belki de hepsinden çok başta Sovyetler Birliği olmak üzere güçlü sosyalist sistemle bağların kuvvetine dayanır.

Bunlar Afrika'nın güneyindeki halkların ırkçı ve emperyalist tabuları yıkarırken düşünceleri gereken perspektiflerdir. Bu dergide, Güney Afrika kurtuluş hareketine ve ondan da öte cephe devletlerine strateji ayrıntılarını dikte etmek bizim görevimiz değildir. Ama burada yaptığımız gibi, düşman güçlere karşı başarılı bir direniş umudu yükselteceğini ve karamsarlığı yok edeceğini düşündüğümüz bazı görüşleri ortaya koyabiliriz.

Nkomati Anlaşması'yla uygulaması sürdürülen stratejilere karşı kabul edilebilir seçenekler vardır. Şunu hatırlayalım ki, eğer Angola'nın konumu Mozambik'ten farklıysa bunun nedeni kısmen kardeş Küba'nın önemli yardımı ve desteğidir. Buna ek olarak, Sovyetler Birliği'nin, Güney Afrika'nın Luanda'yı işgal etmesine izin vermeyeceği yolundaki uyarısının da etkisi oldu. Çeşitli nedenlerle Zimbabwe, Bostwana ve Lesotho bugüne kadar Güney Afrika'nın basıncına dayandılar. Ama sonuçta bize göre, Afrika'nın güneyinin bağımsızlığı için tek bir gerçekçi strateji vardır. Bu da, ırkçılığa ve emperyalizme karşı ulusal ve uluslararası güçlerin uzun dönemli işbirliği ve düşmanın Güney Afrika'da zincirlerinden boşanmış saldırganlığına karşı eyleme hazırlanmaktır. Bugünkü ikilemin yarattığı trajedilerden biri, Mozambik'in ilgili taraflara tam danışmadan Nkomati Anlaşması'nı imzalamasıdır. Öyle görünüyor ki, bu tek taraflı bir karardır. Bu şekilde devam ederse, ırkçı rejime karşı olan devletler tek düşeceklerdir. Ya birlikte karşı duracaklar ya da tek başlarına batacaklardır. Nkomati Anlaşması imzalandıktan sonra en cesaret verici gelişmelerden biri, nisan ayının sonuna doğru Arusha'da ANC'nin ve SWAPO'nun da katıldığı cephe devletlerinin toplantısında ulaşılan görüş birliğidir.

Devrimci perspektifler

Güney Afrika halkının mücadelesi ilerler ve bu ırkçı rejimin tüm ekonomik ve askeri güçlerinin ülke içinde yoğunlaşmasını getirirse, emperyalizme karşı cephe devletlerinin gücü büyük ölçüde artar. Güney Afrika devrimi amaçlarına ulaşır ve ırkçı devleti devirirse, yalnız Güney Afrika'da değil, ama tüm Afrika'daki ve gerçekte tüm dünyadaki güçler dengesini kökünden değiştirecektir.

İşte burada, Afrika'nın güneyindeki tüm halklar için gerçek bir gelecek umudu yatıyor. Ama bu, Güney Afrika özgürlük mücadelesinin ilerlemesine, cephedeki bağlaşıklarına moral ve maddi destek sağlayacak sosyalist yönelimli bir Güney Afrika'nın, yeni bir Güney Afrika halk cumhuriyetinin doğuşuna bağlıdır. Bizce bölgenin gerçek güvenliği, emperyalizmin "geri devirme" siyasetine karşı geleceğin tek garantisi burada yatıyor.

Bu, şu basit ve açık sonucu doğuruyor: Güney Afrika devrimci hareketinin, bizim çalışmalarımızı da kolaylaştırmak üzere cephe devletlerinin tam yardımına gereksinimleri vardır. Ama öte yandan cephe devletlerinin kendi bağımsız geleceklerini sağlama almak için devrimci hareketimizin ilerlemesi ve büyümesine daha çok gereksinimleri vardır. Ayrıca Güney Afrika'daki anti-emperyalist güçler ve cephe devletlerinin dünya ölçüsünde anti-emperyalist güçlerle ve her şeyden önce sosyalist ülkelerle bağlarını güçlendirmeye ihtiyaçları vardır. Ümit edilen odur ki, dünya anti-emperyalist güçleri ve sosyalist devletleri de ırkçıların ve emperyalistlerin istikrar bozucu basıncına ve açık terörizmine karşı dururken, kendilerine yardımcı olabilecek Afrika halklarının desteğini arttırabileceklerdir.

Afrika'nın güneyindeki devletler, şimdi birbirlerine her zamankinden daha çok bağımlıdır. Kurtuluş hareketimizin temsil ettiği Güney Afrika halkı, bugün bu karşılıklı bağımlılığın vazgeçilmez bir halkasıdır. Afrika'nın hiçbir parçasını düşmana teslim etmeyi kabul edemeyiz. Tüm ülkelerin ilerici güçleri, bağımsız Afrika devletlerinin ekonomilerini geliştirmek, ülke halklarının yaşam koşullarını yükseltmek için, Afrika'nın, ırkçıların ve emperyalistlerin karşı devrimci basıncına karşı durabilme yeteneğini güçlendirmek üzere her şeyi yapmalıdırlar.

Nkomati Anlaşması'nın önümüze çıkardığı engelleri, ülke içindeki devrimci süreci pekiştirerek ve genişleterek göğüsleyelim. Mücadeleleriyle kurtuluş hareketimizin köklerini besleyen halkımızın bizi asla yarı yolda bırakmayacağından her zaman emin olabiliriz.

Soweto'da bir okul bahçesi

Ciddi bir biçimde değerlendirilmesi gereken bir sorun:

Komünistlerin birliği

Evet komünistlerin birliği önemlidir. Bunun için çaba sarfetmek, çalışmak gereklidir. Ancak yapılacak çalışmanın doğruluğu en başta bölünmenin nedenlerini doğru saptamakla bağlıdır.

Gülen Erdilek

Küçük burjuvalar deryası ülkemizde devrimci hareket kırk dokuz parçaya bölünmüş durumdadır. Daha da önemlisi faşist darbe öncesi dönemde komünist hareketin geçirdiği bölünme, bugün ülke yeni bir dönemden geçerken ciddi bir biçimde değerlendirilmesi gereken bir sorundur. Ciddi bir biçimde diyoruz çünkü böyle bir yaklaşım dönemin önümüze çıkarabileceği fırsatları değerlendirebilmemiz için gereklidir.

Devrimci hareketin bu denli bölünmüşlüğü'nün de altında yatan nedenlerden biri olan komünist hareketin geçmişte geçirdiği bölünme işçi sınıfının savaşımını haydi haydi etkilemektedir. Komünistlerin birliği ciddi bir sorundur.

Evet komünistlerin birliği önemlidir. Bunun için çaba sarfetmek, çalışmak gereklidir. Ancak yapılacak çalışmanın doğruluğu en başta bölünmenin nedenlerini doğru saptamakla bağlıdır. Nedenleri doğru saptanmayan hiçbir hastalık tedavi edilemez.

Komünistler arasındaki bölünmelerin sıkı sıkıya bağlı olduğu noktalardan biri nesnel ortamdır. Bunu gözardı etmemek gerekir. Nesnel ortamın gereksinimlerini karşılayamadıkça komünist harekette bölünmeler, kopmalar çoğalır.

1980 yılında Yürükoğlu yoldaşımız Türkiye'deki bunalımın sol hareket açısından sonuçlarını şöyle özetlemişti.

"1. Bölünme

"2. Siyaseti bırakma

"3. Burjuva ve küçük burjuva görüş ve duygulara teslimiyet." (R. Yürükoğlu, *Sınıf Savaşımının Vardığı Aşama ve Komünist Partisi'nin Taktikleri*, s.45)

Komünist harekette bölün-

menin olduğu yıllarda ülke bir türlü devrime gidemeyen bir devrimci durum yaşıyordu, genel olarak bölünmeler çoğalmıştı. Sonra 12 Eylül geldi. Uzun süre baş sırayı "siyaseti bırakma" aldı. Ama yine de bölünmeler sürdü.

Geçtiğimiz dönemde baş sırayı alan "siyaseti bırakma" şu sıralarda yerini yeniden bölünmelere bırakıyor. Çünkü Türkiye'de bunalım artıyor, hava dönüyor. Yanıt bekleyen çok soru yine ortada duruyor. "Özal'a alternatif olabilecekler listesi"nin sık sık tartışıldığı şu

günlerde devrimcilerin, komünistlerin alacakları tutumun önemi artıyor. Bunu sezen herkes dönüp kendine ve çevresine bir daha bakıyor. İşte bu noktada bölünmüşlüğü'nün yine önemli nedenlerinden biri olan kişiliksiz siyasetler gerek genel devrimci harekette, gerekse özel olarak komünist sıfatını kullanan bazı hareketler arasında daha açıkça sırtıyor. Bu kişiliksiz siyasetler nedeniyle ayrılanlar çıkıyor.

Bölünmeye yol açan önemli nedenlerden biri olan kişiliksiz sahte siyasetlerin dayanağı program sorunudur. Siyaset, progra-

mın yaşamdaki yansımasıdır. Oportünist programlar, hangi görüntüyle çıkmış olursa olsun her zaman ayrılıklara gebe dir. Ve şunu da gayet iyi biliyoruz ki, doğru ya da yanlış her bölünmenin sonuçları, nesiller nesiller, bölünenler öldükten sonra bile devam ediyor.

Şimdi birçok devrimci, menşevik partide kalmış bazı yoldaşlar, "madem siz böyle düşünüyorsunuz, niye parti içinde ayrılık yarattınız" diye düşünebilir, sorabilirler.

Yanıtımız geçmişimizle birlikte ortadadır. *İşçinin Sesi* ayrı bir örgüt kurmak, partiyi bölmek amacıyla ortaya çıkmadı. *İşçinin Sesi* partideki yanlışları farketti. Yanlışları yoldaşça tartışma yoluyla, eleştiri-özeleştiri yoluyla düzeltmek istedi. Bunları yaparken disiplini boşlamadı. Ama her defasında aldığımız yanıt "atıldın" oldu. Menşevizm sonuçta bizi ayrı örgütlenmeye mecbur etti. Parti içinde ya susacaktık, menşevizme boyun eğecektik, ya da gördüğümüz yanlışları gösterecek, doğruları savunacaktık. Biz, komünist doğrudan yana olmalıydık düşüncesine içten inanarak ikinci yolu seçtik. "Bu yanlışları düzeltmezseniz biz de gideriz" deyip ayrılmadık. Tersine, doğru görüşlerimizi parti içinde tartışmakta ısrarlı davrandık. Partiyi bölmedik, birliğin doğru temelde olması için uğraştık. Birliğe önem verdik.

Evet, dün olduğu gibi bugün de işçi hareketinin birliği önemli bir sorundur. *İşçinin Sesi*'nin her yaptığının anlamı, işçi sınıfının bölünmüşlüğü'nü ortadan kaldırmaktır. Bu doğrultuda, biz her zaman karşılıklı saygı çerçevesinde diyalogların sürmesinden yanayız. Bunun için aktif çabamızı her zaman gösterdik, gösteriyoruz.

Öte yandan, şunu da belirtmeden yazmamızı bitirmeyelim. Bugün her önüne gelene duvar boyası sürer gibi ajan-provokatör damgası vuranlar bölücülüğün hâlâ en açık savunusu içindedirler. Ajan provokatör damgası dağıtmak, siyaset bir kavga olmadığı gibi, bu tür yöntemler, kullanmaları deşifre etmekten başka bir işe yaramayacaktır. Devrim hareketini parçalanmışlığa itenlerin çabalarını boşa çıkaracak, komünistlerin birliğini sağlayacağız.

Gelecek

onun için

savaşanların

Bir süredir yazmak istediğim iki konu vardı. Bunlar bizlerin örgütsel çalışmalarındaki belki küçük, önemsiz gibi görünen ama görev anlayışı ve konspirasyon açısından önemli iki eksikliğimizi gösteriyor.

Bunlardan birincisi, yoldaşlarla yaptığımız görüşmelerde gelen sorulardan biriydi. Belki başka yoldaşlarda da aynı yönde kuşku vardır diye aktarmakta yarar görüyorum. Soru şuydu: "Neden merkez organda Türkiye'den ya da buradaki bazı bölgelerden ya hiç, ya da çok az yazı çıkıyor da Avrupa örgütlerinden bol miktarda yazı yayınlanıyor?" Bu soru, aslında derece derece kendimiz de dahil olmak üzere soruyu soran yoldaşların partimizin tüzüğünü yeterince özümsemediklerini anlatıyor. Tüzük "her parti üyesinin merkez organa yazı, haber, yayın vb. göndermesinin bir hak ve görev" olduğunu açıkça belirtmiş. Sorunun yanıtı burada. Bu konuda tüm yoldaşların bir kez daha uyarılmasının iyi olacağı kanısındayım.

İkinci bir nokta da buluşmalarda gözlenen bazı küçük aksamalar. Özellikle ilk buluşmalarda işaretlere, tam zamanında buluşma yerinde olmaya yeterli özen gösterilmiyor. Bunlar küçük hatalardır, amatörlüktür. Nitekim bunlar uyarılarla düzeliyor. Ama kısa bir süre için bile olsa çalışmalarını aksatıyor ve buluşmaların güvenliğini tehlikeye atıyor.

Önümüzde büyük bir tarihsel sorumluluk var. Dünya devrimini, onun bir parçası olan Türkiye devrimini yaşama geçirmek. Yürükoğlu yoldaşımız her zaman mütevazî bir hareket olduğumuzu söyler. Bugün Marksizmin yolundan yürüdüğümüzü söylüyorsak her şeyin en iyisini, en güzelini yapmak zorundayız.

Yoldaşça selamlar.

U. Tufan, Marmara

Türkiyeli nüfus artınca işgal ordusunun gölgesinde referandum yapılacakmış

Kıbrıs'tan ilginç haberler

Yoldaşlar, Geçtiğimiz günlerde Kıbrıs'tan gelen biriyle konuştum. İlginç şeyler anlattı. Bunları size de aktarmak istiyorum.

Bildiğimiz gibi geçtiğimiz günlerde Denktaş Türkiye'ye gitti ve hükümet yetkilileriyle görüştü. Gazeteler bu görüşmelerde Kıbrıs'la ilgili önemli kararlar alındığını yazdı. İşte bu günlerde, Denktaş'ın adaya dönüşünün hemen arkasından muhalefet partilerine mensup bazı milletvekilleri parlamentoda Denktaş'a sorular yönelmişler. Alınan kararların ne olduğunu, bu konuda Denktaş'ın ne düşündüğünü sordular. Denktaş büyük bir birşkinlikle "Türkiye ile yapılan herhangi bir yeni anlaşmadan haberi olmadığını" söylemiş. Böylece Kuzey Kıbrıs'ı fiilen kimlerin yönettiğini de

kendi sözleriyle açıkça ortaya koymuş

Magosa yakınlarında Ortadoğu'nun en büyük havaalanlarından biri olacak bir havaalanı inşa ediliyor. Bu havaalanı meselesi Kıbrıslı Türkleri çok tedirgin ediyormuş. İnşaat bölgesi askeri bölge ilan edilip Kıbrıslıların girmesi yasaklanmış. Bu havaalanının arkasında yalnızca Kıbrıs halkına değil, tüm Ortadoğu halklarına yönelik kanlı planları olduğu halk arasında açıkça konuşuluyormuş.

Kıbrıs halkı, on yıldır uygulanan sömürgeleştirme siyaseti sonucu, Kuzey Kıbrıs'ın artık Türkiye'nin bir ili haline getirildiğini kavramaya başlamış. Ücretler gerileye gerileye 5 litre petrol almaya yetmez olmuş. Bunun sonucu halkın Avustral-

ya, Kanada, İngiltere ve Amerika gibi Batı ülkelerine göçü akıl almaz boyutlar kazanmış. Öyle ki Kuzey Kıbrıs'ın nüfusu azalıyor. Türkiye bu boşluğu, özellikle seçilen gerici, sağcı insanlarla doldurmaya çalışıyormuş. Asıl amaç, Türkiyeli ve Kıbrıslı oranının eşitlenmesiymiş.

Ufku biraz geniş olanlar Türkiye'nin Kıbrıs'ta uyguladığı bu siyaseti Hatay'da uygulanana benzetiyorlarmış. Türkiyeli ve Kıbrıslı oranları eşitlendiğinde, işgal ordusunun gölgesi altında bir "referandum" yapılacağını ve tıpkı Hatay gibi Kıbrıs'ında Türkiye'ye doğrudan bağlanacağını düşünüyorlarmış. Halk işgal ordusunun varlığının aynı zamanda Kuzey Kıbrıs'ta gerici bir iktidar demek olduğunu da kavriyormuş.

İşte arkadaşın anlattıkları bunlar. Kıbrıs'ta olup biten her şey Kuzey Kıbrıs'ın her gün adım adım sömürgeleştirildiğini, hayatın Türkiye'de olduğu gibi işgal altındaki topraklarda da çekilmez hale geldiğini ortaya koyuyor. Bütün bunlar, Türkiye finans kapitalinin genişleme, sömürgele edinme isteminden kaynaklanmaktadır. Kıbrıs'ın işgalini yalnızca ABD emperyalizmi, NATO ve CIA ile açıklamaya kalkan oportünist ve ulusçu görüşleri Kuzey Kıbrıs'ta yaşanan olaylar çürütmektedir. Türkiye burjuvazisini aklamaya gelen bu çarpık görüşler yaşanan gerçeklerle yanyana olduğunda oportünist kampın sefaletinin de ötesinde ihanetini göstermektedir.

Kıbrıslı arkadaşımın da anlat-

tığı gibi, Kuzey Kıbrıs'taki nesnel durum halkın bilincini geliştirmektedir. Bu bilincin ulusçulukla bulandırılmasına karşı savaşım ne kadar acilse, Türkiye halkının "kendini" devletinin emperyalistleşme istemlerine, sömürgeciliğine karşı eğitimi de o kadar önemlidir. Bugün Kıbrıs ve Türkiye halkının düşmanı ortaktır. Bütün gelişmeler Kuzey Kıbrıs işçi sınıfının Türkiye işçi sınıfıyla ortak savaşımının ne kadar zorunlu olduğunu ortaya koymaktadır. Kıbrıs işçi sınıfının, halkının da katkılarıyla Türkiye'de başarıya ulaşacak bir devrim, Kıbrıs sorununun çözümü yolunda atılacak en temel adımdır. Kıbrıs halkı ancak böyle bir ortamda kendi yazgısını özgürce belirleyebilmeye olanak bulacaktır.

Ruhsî Laca, Londra

Burjuvazinin çaresizliği ve basın özgürlüğü

Evet Türkiye ileri kapitalist bir ülke değildir ama sınıfların gelişmesi açısından belli bir düzeye erişmiştir. Bu, nesnel olarak, sınıfların seslerini duyurabilmesini, basın özgürlüğünün de belli bir düzeye erişmiş olmasını gerektirir. Oysa Türkiye gibi ülkelerde aynı etken tersine bir eğilimi de körüklüyor, burjuvazinin, basın özgürlüğünü kısıtlama çabalarını doğuruyor. Çünkü sınıfların gelişmişlik düzeyi hem geri değildir, hem de kapitalizm emperyalist ülkelerdeki gibi, sınıf savaşını yumuşatacak olanaklara sahip olacak düzeyde değildir.

Burjuvazinin "basın özgürlüğü"

1950'de çıkan 5680 sayılı basın yasası birçok değişikliğe uğramış, kısıtlamalar biraz biraz gevşetilmiştir. Ama 1970'lerde zaten olmayan basın özgürlüğü adım adım budanmış, 1982 Anayasası'ndaki 16 ve 26-32. maddelerle ise iyice kuşa çevrilmiştir. Örneğin Anayasa'nın 26. maddesi şöyle başlıyor:

"Herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklamaya ve yayma hakkına sahiptir. Bu özgürlük, resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestisini de içerir."

Hemen ardından alt paragrafta da kısıtlamaları sıralıyor:

"... Devlete ait gizli bilgilerin açıklanmaması, ekonomik hayatı etkileyecek gerçek dışı ve zamansız haberlerin önlenmesi, yargılama görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesi ve gençliğin zararlı akım ve davranışlardan korunması amaçlarıyla da sınırlanabilir."

Bu "ekonomik hayat" o kadar geniş ki istediğin zaman istediğin yere çekebilirsin. Sonra "gençliği zararlı akım ve davranışlardan korumaktan" söz ediyor. Burada söylemek istedikleri devrimci hareketler ve devrimci eylemlerdir! Anayasanın 28. maddesinde de "basın hürdür, sansür edilemez" deniyor ve ardından antidemokratik önlemler dökülüyor:

"... Devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletiyle bütünlüğünü tehdit eden ya da suç işlemeye, ayaklanma veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber ve yazıyı, hangi sıfatla olursa olsun, yayımlanması amacıyla başkalarına verenler ve bunları aynı amaçla basanlar ve bastırılan dağıtım gerçekleşme bile bu suçlara ait kanun hükümleri uyarınca sorumlu olurlar.

"Bu hallerde tedbir yoluyla da dağıtım önenebilir. (...)

"Sürelili veya süresiz yayımlar, suç soruşturması ve kovuşturmasına geçilmiş olması hallerinde hakim kararıyla, devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, milli güvenliğinin, kamu düzeninin, Atatürk ilke ve inkılaplarının, genel ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının, özel aile hayatlarının gizliliğinin korunması ve suçların önlenmesi bakımlarından da gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kanunla yetkili kılınan merciin emriyle toplatılabilir. Toplatma kararını veren merci, bu kararını en geç yirmi dört saat içinde yetkili hakime bildirir, hakim bu kararını en geç üç gün içinde onaylamazsa toplatma kararı hükümsüz kalır.

"Sürelili veya süresiz yayınların suç soruşturması ve kovuşturması nedeniyle zapt ve müsaderesinde genel hükümler uygulanır."

Bütün bunlar "basın hürdür, sansür edilemez"i tarif ediyor! Atatürk ilke ve inkılapları, genel ahlak, kamu düzeni, milli güvenlik! Hepsi de devletin, siyasal iktidarın istediği yöne çekebileceği keyfi kavramlardır. O halde basın, nesnel demokratik işleyişlere değil, keyfi yaptırımlara bağlanmıştır. Bu 1982 Anayasası'nda açıkça sırtıyor.

Basın Yasası neleri amaçlıyor?

Basın Yasası'nın neler getirdiği

Anayasa'da çizilen çerçeveden bellidir:

— Düşünce özgürlüğü tümden yok edilmek isteniyor.

— İdari, mali, hukuki yetki ve cezalar artırılıyor. Yürütme yetkinin yetkilerle yargılama olmadan cezalandırma olanaklı kılınıyor.

— Cezalar yaygınlaştırılarak yazı müdürü ve basımevi sahibinin ön sansür yapması dayatılıyor.

— Bulanık formülasyonlarla keyfi cezalara olanak tanınıyor.

Şimdi Basın Yasası'yla getirilen kısıtlamaları izleyelim.

— Toplu basın mahkemeleri kaldırılıyor. Suçun niteliğine göre, ya ağır ceza ya da asliye ceza mahkemeleri görevli olacak. Basın mahkemelerinin yerine diğer mahkemeleri koyarak hem davaları sürüncemede bırakmak, hem de nesnel olarak cezaların artmasını sağlamak istiyorlar.

— Yazı işleri müdürü ve muhabirlere meslekten men cezası getiriliyor. Ayrıca 5. Madde'de yazı işleri müdürü olabilmek için şu koşul getiriliyor: "DGM'lerin görevine giren suçlar ile bu mahkemelerin görevine giren suçlara tahrik ve teşvikten hüküm giymemiş olmak.

— Yayın yerini, yayınının adını ve yayınladığı yılı belirtmeyenlere 20-20 bin lira para cezası, gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlara da 15 günden 3 aya

kadar hapis ve 20-50 bin lira arasında para cezası verilmesi öngörülüyor.

— Bildiri ve eklerinin bir örneğini idare amirine vermeyenlere 2 aydan 6 aya kadar hapis cezası veriliyor.

— Dava dosyasındaki bilgi ve belgeler iddianame okunmadan yayınlanırsa 1-6 ay hapis, 100-200 bin lira para cezası öngörülüyor.

— Bir yazı, resim, karikatür veya haberin sahibi belli değilse yazı işleri müdürü ve yayınevi sahibi sorumlu olacak. Bu hükmle amaçlanan ön sansür yapılmasıdır.

— Süresiz yayınlara verilen ceza artırılıyor. Süresiz yayınlarda suç unsuru bulunduğu yayınlatanın sorumluluğu da artırılıyor.

— Sürelili yayınlar hakkında 6 ay, süresizler hakkında 1 yıl dava açma zamanı tanınıyor. Böylece "suç unsuru" da zamanın keyfiğine bırakılıyor.

— Türkçe'den başka bir dilde yapılacak yayınlar izne bağlanıyor. Daha doğrusu Kürtçe üstüne yasak bir kat daha sağlama alınıyor.

Basın Yasası'nın getirdiği kısıtlamalar daha da sayılabilir. Ama soru şu: Bu kadarı bile, basın özgürlüğünün ne denli kısıtlı olduğunu göstermeye yetiyor.

Salih Aslan

Geçiş sürüyor

Aşağıdaki başyazı *The Times* gazetesinde yayınlandı. 12 Eylül'ün yıldönümü nedeniyle, 11 Eylül tarihinde yayınlanan yazı çok öğreticidir. Yazıdan da anlaşılıyor ki, Avrupa faşizminin çözülüp, yerine gerici bir rejimin gelişini Türkiye'deki patlama tehlikesini önleme açısından yetersiz buluyor.

Ülke içinde ve dışında, felç olmuş bir parlamenter sistemin başa çıkamadığı aşırı şiddete karşı gerekli ve meşru bir yanıt olarak genel kabul görmüş olan askeri darbenin yarın dördüncü yılına girerken, Türkiye'de sivil barış, yeni bir anayasa, seçilmiş bir parlamento ve sivil bir hükümet bulunmaktadır. Geçmiş dönemin siyasal liderlerine kamu yaşamı yasaklanırken, ait oldukları partiler de feshedildi. Ancak son derece titiz bir askeri veto-lamadan sonra, yeni parti ve yeni liderlerin ortaya çıkmasına izin verildi.

Türkiye henüz bütünüyle demokratik değil, öyle olduğunu da iddia etmiyor. "Ancak o, koşulların elverdiği en fazla özgürlüğü sağlamak üzere hazırlanan, Türklerin geniş çoğunluğu için kolayca kabul edilebilir olduğu kanıtlanan yeni anayasal yapıyla övünüyor. 1988 yılındaki gelecek genel seçimlere dek çeşitli kusurlarının giderilmiş ve

Avrupa Konseyi'nce istenen tüm 'demokratik normalleşmeye' ulaşılmış olması gerekirdi."

Bu görüş, Bay Kenneth Mackenzie tarafından yazılan, Avrupa Savunma ve Stratejik Çalışmalar Enstitüsü'nce yayınlanan bir broşürün (*Geçiş halinde Türkiye: Batı'nın ihmal edilmiş bağlaştığı* — Avrupa Güvenliği Çalışmaları No.1) savunduğu ve bugünkü rejimin Batı'daki dostları ve avukatları tarafından genellikle savunulan bir savdır.

İlk cümle kuşkusuz geniş ölçüde doğrudur. İkincisi ise politik inançları ne olursa olsun Türkiye'nin bütün gerçek dostlarının paylaşması gereken bir ümidin ifadesidir. Ancak bu haklı mıdır?

Şu anda Bay Turgut Özal'ın hükümeti temel gücünü ekonomik siyaset üstünde yoğunlaştırıyor. Hükümet, Atatürk'e kadar uzanan bir geleceği cesaretle biçimde tersine çevirerek, ülkeyi

yabancı yatırıma ve yabancı rekabete açtı. Bunun Türkiye endüstrisine yarattığı çok uzun erimde saygıdeğer sonuçlar doğurabilir ama kısa erimde oldukça yıpratıcı olmaktadır. Bu arada belli başlı kentlerde ve Kürt Doğu'da yasa ve düzenin sağlanması silahlı kuvvetlerin ellerine bırakılmıştır.

Türkiye Barış Derneği'nin yöneticileri gibi, şiddeti savunmayan Marksist olduğu ileri sürülenlerin süregiden tutukluluk halleri işkencenin tutukluları sorguya çekerken görünür şekilde, azalmadan kullanılması bu tür kötüyü kullanmaların sona ermesi için çağrıda bulunan ve yumuşak bir dille kaleme alınmış olan bir belgeye imza koyan aydınların hakkında soruşturma açılması, Başbakan tarafından bir basın toplantısında bu belgeye atıfta bulunulmuş olmasına karşın bile belgenin herhangi bir bölümünün basında yayınlanmasını engel-

leyen katı sınırlamalar, bütün bunlar bu sütunlarda son zamanlarda değinilen noktalardır. Üniversitelere ideolojik teksesliliğin dayatılması yeni hükümet altında değişmeden sürmektedir.

Tam da bu noktada Türkiye'nin Batılı dostlarının belli bir huzursuzluk duymaya başlamaları gerekmektedir. 1980'den önce Türkiye'yi saran terörizm Aşırı Solun eseri olduğu kadar Aşırı Sağ'ın da eseri idi ve askeri müdahale görünürde her ikisine karşı da eşit ölçüde yönelmişti. Hatta aşırı Sağ Milliyetçi Hareket Partisi'nin lideri Bay Alpaslan Türkeş hapistedir ve son zamanlarda silahlı kuvvetler içindeki dostlarının onu kurtarmaya yönelik bir girişimin ağır şekilde cezalandırıldığı bilinmiyor. Bununla birlikte Bay Türkeş'in dostları ve partisinin eski üyeleri, yönetimde çok sayıda önemli mevkii tutuyorlar ve Anavatan Partisi içinde en

etkin ögeyi meydana getiriyorlar.

Özeldir bu ögeler, yeni genel müdürü eskiden MHP ideoloji bölümünün yüksek bir kişisi olan TRT'de etkin denetimi ellerine geçirmişlerdir. Bir diğer eski MHP üyesi Çalışma Bakanlığı Müsteşarı'dır.

Son ve daha da uğursuz olan gelişme, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne iki genel müdür yardımcısının atanmasıdır. Bunlardan biri, bundan önceki 1971 askeri rejimi sırasında Ankara'daki işkence merkezinin sorumlusu ve o dönemde beri ortalıkta görünmemiş olan birisidir, diğerinin adı ise MHP Genel Merkezi basıldığında bulunan gizli parti belgelerinde, MHP'nin gelecekteki Emniyet Genel Müdürlüğü olarak geçiyordu. Böyle atamalar 1980 müdahalesinin, onun yaratıcılarının ileri sürdüğü gibi gerçekten terörizm için kapsamlı bir yenilgi olup olmadığı sorusunu ister istemez uyandırıyor.

Pazar şenliğinde grevcilerle birlikte halay

Paris İşçi Birliği'nin grevcilerle birlikte düzenlediği pazar şenliğinde açık arttırma yapılırken

Konfeksiyon atölyesinde grev

Paris'te küçük bir konfeksiyon atelyesinde 13 işçi arkadaş 13 Ağustos'tan beri grevdeydiler.

Paris'te küçük bir konfeksiyon atelyesinde 13 işçi arkadaş 13 Ağustos'tan beri grevdeydiler.

İki Türk ortağa ait olan işyerinde, greve çıkan 13 işçinin 8'i Türkiyeli, 2'si Sri Lankalı, 1'i de Cezayirli'dir. Bu "ulusal" döküm, grevin en önemli derslerinden birinin ne olduğunu daha ilk bakışta anlatıyor: İşçilerle patron arasında "ulusal birlik" yoktur ama çeşitli uluslardan işçiler arasında sınıfsal birlik vardır.

Tarafların ulusal dökümüyle, daha ilk adımda böyle güzel bir ders taşıyan grevin başlama nedenleri şunlardı:

1. Üç aylık ücretlerin ödenmemesi.
2. Fransa'daki iş yasasına göre 39 saat olan iş haftasının uygulanmaması.
3. Genel olarak ücretlerin iş yasasına uygun bir biçimde düzenlenmemesi.
4. Sağlığa aykırı koşullar ve bu konuda da iş yasasına uyulmaması.
5. Angarya uygulaması.
6. Ücretlerin aylık ve düzenli ödenmemesi.

Grevi, Fransa'nın iki büyük sendikasıdan biri olan CFDT'ye bağlı HACUTEX, yani tekstil sendikası yürütüyordu. Grevin başından bu yana sendika ile patronlar arasında üç görüşme yapıldı.

Birinci görüşmede patronlar, sağlık koşullarını düzeltmeyi ve işçileri doktor muayenesinden geçirtmeyi, yalnızca bunları kabul ettiler. İkinci görüşmede, bunlara ek olarak, aylık ücret ödenmesini de kabullendiler. Üçüncü görüşme şu son sıralarda oldu. Bu görüşmede, patronların iflasa gitmeleri ve iş mahkemesine başvurularak, bu gibi durumlarda işçilerin ücret alacaklarını ödeyen sigorta kurumundan ödemenin sağlanması kararlaştırıldı. Mahkeme 28 Eylül 1984 günü olacak.

Grev çevreden geniş dayanişma gördü. Atelyenin bulun-

duğu semtte oturan emekçi aileleri, grevci işçilere yiyecek, battaniye gibi katkılarda bulundular. Bir Fransız kadın, grevin ilk haftasından beri işçilere Fransızca dersi veriyor.

Paris İşçi Birliği de grevi aktif olarak destekledi, destekliyor.

Paris İşçi Birliği'nin girişimiyle 4-5 kere, pazar günleri grev yerinde şenlik düzenlendi. Bir keresinde ozan Mehmet Koç da şenliğe katıldı. Bir başka pazar, açık arttırma yapıldı, tombala oynandı ve grev fonuna para toplandı.

Paris İşçi Birliği ile grevci işçiler arasında sıcak, kopmaz bir bağ kuruldu. Bu bağ son 8 Eylül eyleminde de yansımını buldu.

Grevci arkadaşlar, grev pankartlarıyla ve grev gözcüsü gömlekleriyle 12 Eylül faşist

darbesinin 4. yıldönümündeki protesto yürüyüşüne Paris İşçi Birliği ile birlikte katıldılar.

Paris İşçi Birliği ile grevci işçiler arasında, grev sırasında kurulan sıcak ilişkilerin, grev bitse de süreceğine inanıyoruz.

Fransa

Atölyenin önündeki grev pankartı

Grev öncesi hazırlıklar sırasında

Grev bir okuldur

Bir pazar şenliğinden görüntü

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Bu sayımızda, TKP İstanbul Vilayet Komitesi'nin gazetesi *Kızıl İstanbul*'un 3 Ocak 1932 tarihli sayısından bir bölüm sunuyoruz

KIZIL İSTANBUL

Buhran vergisi nedir?

İktisadi buhranlar kapitalizmin dünyasının köklerine kadar girdi. Ölüm titremeleri geçiren cihan burjuvazisi son bir gayretle aç ve sefil emekçi kitlelerinin son lokmasını da kısmağa ve yutmaya çalışıyor.

Aynı korkunç anı yaşayan Türkiye burjuvazisinde aynı gayret ve işteha ile Türkiye emekçi kitlelerini bir az daha fazla emmek için her gün yeni yeni usuller icad ediyor, yeni yeni vasıtalar arıyor. Bu suretle kendi omuzlarında his ettiği iktisadi buhran ağırlıklarını emekçi kitlelerinin sırtına yükleyerek bertaraf etmeğe çalışıyor.

İşte bu son buhran bergisi bunun çok açık bir misalidir. Bu misal aynı zamanda bu gunku hukümetin kimlerin hesabına, kimlerin menfaatlerini müdafa eden bir hukümet olduğunu dogrudan dogruya göstermesi itibarilede şu yanı dıktadır.

Buhran nedir? Buhran bergisi nedir Burjuvaziye göre buhran, kendi kazanç menbalarının ve emekçi kitlelerini istismar edebilme kabiliyetinin daralmasıdır. İşçi sınıfını istediği gibi emebilmek, soya bilmek vasıtalarının vs şeratinin zayıflamasıdır. Açlık, sefalet, işsizlik ve ila... onun umurunda bile değildir. Bu itibarla burjuva hukümetinin buhranla yapacağı mücadele patronların, tüccarların kazanç menbalarını ve istismar vasıtalarını emekçi kitlelerin açlığı ve sefaleti pahasına temin etmekten başka bir şey olamaz. Bakın: Son zamanlara kadar Türkiyede gümrükler açıktı, ecnebi memleketlerden Türkiyeye emtea ihracatı serbesdi. Fakat bu vaziyet Türkiye burjuvazisinin inkişafına bir mania teşkil ediyordu. Çünkü evela turkiye senayyi haricden gelen ucuz mallarla rekabet edemiyor yani türkiyede fabrika sahipleri emtealarını istedikleri gibi satamıyorlardı. San... haricden sokulan malların yekun kıymeti harice satılan malların yekun kıymetinden çok fazla bulunuyordu. Şüphesizki bu şişmek ve kabarmak isteyen Türkiye burjuvazisi için felaketti. İşte burjuvazinin bunu nazarı itibare alan hukümeti bir taraftan yerli malı kullanılması için yaptığı propagandaları şiddetlendirdi ve diğer taraftan yeni bir kanunla gümrükleri tadit etdi. Ve bu suretle efendisi olan burjuvaziye karşı vazifesini yapmış oldu. Fekat ecnebi memleketlerden gelen mallardan alınan gümrükler devlet varidatının muhim bir kısmını teşkil ediyordu. Gümrükler tahdit edilince, göylü vergisini veremediği ve hapis-haneleri tercih ettiği için esasen daralmış olan devlet varidatı busbutun daralıyordu. Devlet teşkilatları ne ile beslenecekti? Devlet ne yapacaktı? buna bir burjuva gazetesi şöyle cevap veriyor (Kapılarını kapayup oturamazya, devlet yeni bir vergi koydu). İşte bu buhran vergisidir. Görülüyormu? hukümet bir

tarafdan kendi zenginlerinin, patronlarının buhran tesiriile daralan kazanç menbalarını genişletmek için gümrükleri tahdit etmek suretiyle tedbir alıyor. Diğer taraftan bu tahdit neticesinde daralacak olan devlet ridatının açığını kapatmak için işçiye, emekçi kitlelerine yeni bir vergi koyuyor ve bu suretle buhranın bütün tesirlerini onların ekme parasile izaleye çalışıyor. Buna en birinci delil buhran vergisinin munhasaran emekçi ve işçi kitlelerine tahmil edilmiş olmasıdır. Neden bu vergi yalnız ücretle çalışanlara yukletildi? Neden patronları tüccarlara yukletilmedi? Buna akılsız bir burjuva mebusunun dalgınlıkla yaptığı telifi red etmekle bizzat (buyuk millet meclisi) cevap verdi.

Patronların, tüccarların vaziyeti sıkışıkdır onlara buhran vergisi olamaz dedi.

Buhran vergisi buhranı bertaraf etmek değil, belki aç ve sefil emekçi ordularına binlerce daha açlar ve yoksullar ilave etmek suretile hakiki buhranı bir kat daha şiddetlendirecektir.

AÇLIĞI ANCAK AÇLARIN HUKÜMETİ BİRTARAF EDEBİLİR.

A.H.

Tutunculer hareketi

Onbeş gundenberi muteadit defalar istandulda bulunan tutun amelesi arkadaşlarımızın, işsiz kalmak münasebetile vilayete müracaat ettiklerine şahit oluyoruz. Arkadaşların talebi ya iş bulmak yahut hukümet budcesinden yahut kendilerine geçecek para vermek. Arkadaşlarımızı vilayet tarafından verilen cevap şudur (Siz memleketin kanunlarını muhalif olarak hareket ediyor hukümeti sarsmak için uğraşıyorsunuz, siz fena insanlarsınız böyle toplu bir vaziyette gezmeyiniz, buraya birer birer geliniz) gibi aldatıcı ve tehdit edici şekildedir. Hatda arkadaşlarımızı korkutmak için başda polis muduru olduğu halde muduriyetin kısmı siyasi memurları seferber edilmişti.

Arkadaşlar görüyorsunuzki bize kanun diye gösterilen pıçavra bizim aleyhimize yalnız zenginlerin menfaatını müdafa eden bir şeydir. Arkadaş: Böyle kanunu tanıma, Osenin için yapılmamıştır, onu ayaklarının altında çigne. Çünkü o senin aç olduğun bir zamanda bile senin aç olduğunu söylemene mani oluyor. Kemalist hukümeti yalnız zenginlerin menfaatını müdafa eden, fakir halk kitleleri sırtından geçinen bir hukümettir diye on senedenberi bağırın **TÜRKİYE KOMONİST FİRKASININ** sözüne bugün biz altmış arkadaş hep birlikte şahit olduk ve gözlerimizle gördük. Arkadaş: eger biz kitlevi olarak hareket edersek emin olalım ki kuvvetimiz sayesinde hakkımızı elde eder ve mücadelemizde muafak oluruz. Arkadaş: sana verilen ... mukabil sen daha kuvvetli olarak hakkını olmağa

çalış, seni arkadaşlarından ayırmak isteyen sınıf düşmanlarımızı ve onların söylediklerinin aksi olarak daha fazla toplanmağa çalış. ve arkadaşına dahi mücadelemizde muafak olmak için kitlevi olarak hareket etmesini söyle.

D.S.

Memleket haberleri

Nide ile burgaz köprüsu arasında yapılmakta olan şimendifer yolunda çalışan amelelere yövmiye olarak yalnız bir okka ekme veriliyor. Ve yahut dokuz kruşluk bir sigara paketi. Bu yolu yaptırtan amerikan şirketi yani en azılı Emperyalist sermaye bu vahşi amele soygunculugunu yaparken Kemalist burjuva hukümeti aşgari amelelere 110 kruş teklif etmiş. Halbuki hakikat halde o bir okka ekme, yahut 9 kruşluk sigara paketi ile Türkiye amelesisi Emperyalist Amerikan sermayedar grupla beraberce soymasına jandarmalık yapıyor. Bu acıklı misalden daha mükemmel tasvir etmek aklin haricindedir zavallı Türkiye fakir köylü ve amelesisi kanlarını bu memleketden emperyalizmi kovmak için dökdü evini barkını mahv etdi halbuki bir okka ekme ya hut bir sigara pakete yaşamakta ve hala emperyalist can düşmanlarına esir bulunmaktadır.

Kahr olsun emperyalist sermayenin iktisadi hakimiyeti. Kahr olsun emperyalist sermayesile Türkiye amale ve köylüsünü soymakta ortaklık yapan burjuva hukümeti.

İki dünya

Komonizm düşmanlarını bile hayrete düşüren bir suratle ve insanlık tarihinin şimdiye kadar kaydetmediği bir müvaffakiyetle ilerleyor.

Soveytlerde her sene yözlerce yeni fabrikalar açılmakta, yözlerce yeni müesseseler yükselmekte, yeni, yeni işçi kadroları yaratılmakta, kendi mukadderatlarını bizzat kendileri tayin eden amele ve köylü kitlelerinin yaşayışı tasavvur edilemeyecek bir refah kesp etmektedir, her taraftan yepyeni bir hayat fışkırmaktadır. Diğer taraftan sermaredarlık son suratle ölüme dogru gidiyor. Hersene binlerce fabrikalar kapanıyor ve yüzlerce iktisadi muesseseler iflas ediyor. Hergön binlerce ameleler sokaklara dükölüyor. Her taraf aç insan kitleleriyle doluyor, sınıf mücadelesi keskinleşiyor grevler, münayişler, polisle müsella müsademeler korkunç bir şekil alıyor.

Emperyalist devletlerin esareti altında yözlerce senedenberi inleyen emekçi müstemlike halkları ayaklanıyor kendilerini emmen emperyalistlere ve hatta milli burjuvazilerine karşı isyan bayragını kaldırıyor.

Cihan kapitalizmine muhtem bir mezarlık hazırlanıyor. Bu vaziyet karşısında cihan burjuvazisi kanlı gözlerini dünya

amelesinin müşterek vatani olan Soveyt Rusyaya dikerek aç ve emekçi kitleler hesabına mütemadiyen silaniyor.

Birliğe ihtiyacımız

Son fesane grevi munasibetile şunu tekrar kaydetmeliyizki fabrikalar her şeyden evel bir birlik, bir teşkilat lazımdır, bilhassa erkek ve kadın ameleler arasında bir itihat vucude getirmek zarruridir. İşte: bu ... maglubiyetile bize gösteriyorki teşkilatsız muafakiyet ne kadar güç ... fakat şunuda ilave etmek lazımkı teşkilat denildiği zaman halk firkası rehberliği altında bir şey anlamama bu teşkilat onun bunun gibi burjuva uşaklarının ve uyuşucuların elinde değil amele sınıfını mali olmalı. Eger feshane fabrikasında bizim anladığımız şekilde bir Kızıl meslek birliği olsa idi hiç şüphesizki grev bu şekilde neticelenmezdi. Bizim birinci vazifemiz fabrikalarda kızıl birlikler teşkil etmektir. Serbest teşkilatlanmaya imkan bulamadığımız takdirde gizli kurmağa çalışmalıyız, bize şimdiye kadar türkiye işçi sınıfının geçirdiği grevler gösterdiği teşkilata istihak etmeyen grev maglup olmağa mahkum. Fabrikalarda diğer bir vazifemiz ... ve erkek ameleler arasında sıkı bir tesanüt yaratmaktır, işte feshane grevinin diğer bir çıplaklığıda greve kadın işçilerinin hemen hemen bigane kalmalarıdır. Ne kadar hasta bir tarafımız artık kadınlarımızında erkeklerle beraber mücadele etmek zamanı gelmedimi? şüphesiz çokdan.

Yukarıda gösterdiğimiz gibi her şek.... zin teşkiline çalışalım bu birlikler yalnız iktisadi değil aynı zamanda iktisadi mücadelemizi seyasi mücadeleye çevirmelidir.

İktisadi menfaatleri kazanmak ancak seyasi mücadeleye bağlamakla olur.

S.S.

Kızıl istanbul gazetesine Biz Avastüra tutun şirketi ameleleri iki bin kişiyiz bir haftaya kadar fabrikamız tadili faaliyet ediyor lakin bize iş verecek hali hazırda hiç bir muessise yodur. Eksetimiz çoluk çocuk sahibiyiz on para paramız yokdur ihtiyaçlarımızı def etmek şöyle dursun karnımızı doyuracak ekme parası bile yokdur bu vaziyet karşısında nasıl hareket edelim? Her halde kızıl istanbul gazetesi bize en dogru yolu göstereceğini bildigimizden dolayi kendisine bu mektubu yazıyoruz.

Arkadaşlar:

Fabrikamız kapanır kapanmaz hep birlikte kitlevi olarak vilayete gidiniz geçenlerde işsiz kalan arkadaşlarımızın yanınıza alınız ve onların taleb etmiş oldukları gibi ya iş ve yahut hukümet budcesinden işsiz ameleler için para verilmesini isteyiniz. eger kitlevi olarak hareket edersek muhakak bunca senelerden beri hal edememiş olduğumuz em muhim

hakkı elde ederiz ve mücadelemizde muvaffak oluruz. Orapa ameleleri bu vaziyete düşükleri zaman bütün ameleler kendi teşkilatları etrafında toplanırlar ve kitlevi olarak mücadeleye girişirler. hatda burjuva gazeteleri bile onların muvaffakiyetlerini yazıyorlar. Arkadaşlar bizde onlardan ders alalım ve öylece hakiki teşkilatımız olan komünist firkası etrafında toplanıp teşkilatlı olarak hareket edelim.

S.S.

Feshane fabrikasında grevci arkadaşlara,

Feshane fabrikasında vargelci arkadaşlar bir grev yaptılar. Bu amele soygunculuk şekline isyan ettiler, fekat kemalist burjuva hukümetinin canavar polisi derhal fabrikaya dikildi. Sanki fabrikayı düşman sarmışdı hahikat halde ise amele arkadaşlarımız haklarını istiyorlardı. EY AMELE ARKADAŞ: gördünmü? bu satılmış adamlar hangi gün için bekleyorlar. Son hakkını istemeğe savaştığın gün seni bogazlamaya derhal seferber oluyorlar bu grevi idare eden arkadaşlar bu kessin sınıf mücadelesine atılırken, teşkilatsız olarak girerler ve onun içundurki grevide kazanamadılar.

1 — Evvela grev hareketinin etrafında bütün vargelci amele arkadaşlarımızı teşkilatlı olarak toplamak lazımdı halbuki bütün vargelciler greve istihak etmediler.

2 — grevi idare etmek için bir grev komitesi intehap etmek lazımdı buda olmadı

3 — yalnız vargelciler değil aynı zamanda bütün fabrikanın diğer subelerinde greve hazırlamak ve onların dahi greve istihaklerini temin etmek lazımdı. 4 — gerv kırıcı amelelere karşı grevci arkadaşların grevi muhafaza bölükleri yapmaları lazımdı

5 — Son olarak büyük bir şey unutuldu iktisadi metalibatını ileri sürerken aynı zamanda seyasi haklarında beraber ileriye surulmesini temin etmek icab ederdi.

LENIN yoldaş diyorki bir işe muvaffak olmak için oışı yuz defa tekrar yeniden başlamalı taki zaferi elde edinceye kadar. Vargelci arkadaşlar bu grevi kazanamadık diye ikinci bir grevden vazgeçmeyecekler ve bu ikinci sefer burjuvaziye karşı bızıl teşkilatlı ve hazırlıklı olarak sanayi maden bankası sahipleri beyler paşalar, alar tekrar etmek kavgası olan bu sınıf mücadelesine devam edecekler taki Lenin yoldaşın dediği gibi davamızı kazanıncaya kadar.

H.D.

YAŞASIN CİHAN İNKLABİNİN MERKEZİ OLAN ÜÇÜNCÜ ENTERNASYONAL! YAŞASIN TÜRKİYE EMEKÇİ KİTLELERİN HAKİKİ MENFAATİNİ MÜDAFAA EDEN TÜRKİYE KOMÜNİST FİRKASI!

DEVRİLSİN SERMAYEDARLIK DUYASI!

Lênihêrandina xurta va wezyet

Em berê li welatên emperyalistan û-finans-kapital a navnetewî ya ku li dora sîfira gura civine binhêrin.

Tu meseleke finans-kapitalê nine, ku, seknandinê biparêze û xebatên xwe yê aborî dî metropolada gur bike. Meseleke wi ye bi wî ruyî 'netewî' nine. Ew jî bo ku karawan para neçe û herbere pêşta here çî lazîme ewî dîkin. Jî alîkîda otomasyon û rasyonelîzasyon a domdariya gihîştandinê gur dibe. Jî alyê dîin mevduat berbi çîhên ku ked bê saz û erzanda diçe. Mevduatên emperyalistan bî goreyî lî metropolanda hindîk dibe.

Ev wezyeta dî nav sermiya emperyalist û komara emperyalist da dibe dijîti. Belê ev komaranan aletên sermiya emperyalistî, kapitalîzma komara yekdestîda xîkmat birêvebirên finans-kapitalêne. Lê belê ev bî gotîna dawîyê wuhaye. Dînav van komên birevebirîda parevekirîna kar heye û divê parevekirîna erkên ku komarê hîldaye ser milên xwe jî hene. Sazkirîna eleqetîyên nav ser û binê birêvebirîna sermiyan, dî welat parastîna 'aşîti' ya gel, pêşîgirtîna teqandînen civakî uhw.

Ev erkên ku komar hîldîdî ser milên xwe bî esasî girêdayî çêbûna komarê ya dirokîne. Komara netewî dijî jîhevweşandîna feodalîzmê, jî bo xwastîna sermiyan yekbûna bazarê bu bersîvekê.

Vê menê va komara netewî mirata sermiyan ya dema xebata jî bo komara netewî ye. Kingê ku hebûna emperyalîzmê û kar kirîna sermiyana navnetewî kur bu karê komarê jî cure cure bu. Lê komaran navtewebûna sermiyan tenêdî sermîhêrandîna welatê xwe da ditîne û wusa qîmet kirîna.

Li welatên emperyalist parastîna netewîyê ya nû, jî ber ku êdî komar nîkare hereketê sermiyan a navnetewî kontrol bike lema tê meydanê. Qîweta komara kapitalîste yekdestî û qîweta yekdestî (monopol) tevîhev û yek dibin. Lê jî bo sermiyan dî nav yê yekbûnê da çîkmayî ne xewceye. Sermiyana navnetewî hîm dîkre bibe perçeke kapitalîzma yekdestîye Fransa hîm jî dîkare bibe perçeke kapitalîzma yekdestîye komara Yewnanîstanê. Jî xwe sermiyan here kêderê qîweta komarê hîldîde terkîya xwe.

Tu bendek tunekî sermiyana navnetewî bî perçeke axê ve girêde. Lê jî boruyê dîneye kapitalîzma yekdestîye komarê mesela nîştîmanîtiyê heye. Komar jî ku kingê bîxweze dîkare ku serê xwe hîlde û here? Selîka hêkan lî pîştî wi heye. Gotîna me ye "netewî" yê, parastîna vê nîştîmanîtiyê ye ku jî şertên komarê tê.

Çawan ku ê ditîin ev parastîna "netewî" yê dî mena wekhevîti ya "netewî" ye klasîk nine. Jî wî wêda parastîna komara ya netewîyê tu cara dijî sermiyana navnetewî nine. Wezyeteke paradoksal heye. Tîvdîrên komarê yê aborî jî hereketê sermayê ê navnetewî ra dibe bendekî. Lê dur û dirêj ev tîvdîrana disajî jî bo mezinbûn û pêştaçuyîna sermiyan çêdibe.

Tîvdîrên ku tîin istandîin û dawîya wan em wuha dîkarîin kurtasî bîjîn:

·Bî teybetî lî devletên emperyalîstên ku karên wan baş nameşîin

bî devê xîkmatan va dî bêjîn, "malên xwe bîxebîtinîin", ku ev gotîna jî zûda êdî nedîhat bîhîstîin. Duwarên parastînan bîlînd dîbîin. Jî bo gihîştandinê senayê zêdebe û welat dî hazarên derevede qîweta xwe ye reqabetê zêde bike dî nav gel da hîcan tê xwîlîqandîin.

Jî bo reqabeta sermiyan dî bazara dînyayda dî jîyana çîna karker û gelê kedkarda xîrabûnê çetîin çêdîbîin. Otomasyon û rasyonelîzasyon ordîya bêkara derdîxe hejmarî nedîti. Bê kari berdeyamî qezenc dîke û dîbe hebunekî. Dîjî bahabûn û sazbu-yîna hêzêkar êrîşên bî plan û koordine pêktê. Heqê karker û kedkaran her bere para diçe, heqê sendqayan kê mîdîbe, îcazên uzvê çewsandînen komarê zêde dîbîin. Xerckîrînen komarê û mevduatên civakî kê mîdîbîin, jî bo zîvîrandîna sermiyan dîzîvîrî-nîne ser pîrograma mevduata wan.

Jî çîna karker ra dîbêjîn 'ev tîvdîrana jî bo ditîna we ya royên baş'îin û dîxwezîin ku çîna karker bî van gotîna bawer bîkîin. Dîbêjî; "Em gîşk dî vapurekê-dane, jî bo ku em derkevîin fîrîqetîyê dîvê em tevayî fîdakarîyan bîkîin."

Çuyîna sermiyan berbi welatên dereve "welatê ku sermiyan jê derdîkeve pêşveçuyîna wî para dîxe, lê mezinbûna kapitalîzmê xemîndînyayda fîre û kur dîke." (Lenin, end, c.22, p.243)

Wê demê nişana erkên dirokîye mîfîreze ya proleterîya ye dînyayê ye kevîntîrîin û xîmîlî alyê xwe kîfîş dîke. Pîroleterîya dînyay jî bo guhîrandîna dînyay careke dîin çavên xwe berbi çîna karkerên rojavayê dîzîvîrîne:

"Jî bo çîna karerên welatên kapitalîst ê pêşveçuyî stratejîke dîrîst heye ew jî stratejîya lî ser teknolojîya zanyarî xîm bîgre. Hebûna detant'ê jî ku merîv xesab bike, jî bo çîna karkerên Evropa û Emrîkaya bakur mesela pêşîin, jî bo gihîştîna menzîla şoreşa sosyalîst jî bo belavbûna teknolojîya zanyarî, pêşî seknandinê şerên sermiyandari-yê û jî şoreşa teknolojîya zanyarî derbasbûna şoreşa sosyalîste. "R. Yürükoğlu, *Kanun Konferansı ve Düşündürükleri*, Tırki, per, 24)

Wezyeta bêhêzan

Domdariya navtewebûn lî weratên emperyalîst bîle kedkaran bêkar, bêguman hîlweşandî dîhêle. Lê ev domdariya lî welatên paramayda hê bî kurayî hîlweşandîna tîne meydanê. Lî van welatana nîfus dîşkê û bîrçîbûn xwe nişan dîde. Bîvîva girêdayî van salên paşîin lî van welatana mesela netewî gîranî qezenc kîr. Bî teybetî bî reçetê IMF yêyê hîlweşandîne va tevayî ev mesela tê xebardane.

Lî vir em gelemperî lî van welatan nanhêrin. Jî bo jî van ra bîbe nîmuneyek emê wezyeta Tîrkiyeyê hîldîin dest.

Tîrkiye

Tîrkiye jî vebûna dînyay ra gelekî dereng maye. Dî sermiya Tîrkiyeyê, ya civakî, bî grani yekbûna wî ye bîcîh-netewî da ev xwe xuya dîke. Burjuvazî ya Tîrkiyeyê dereng derkete dîka dînyay. Dur û dirêj bîin baskên

Memet Kurtalan — Kasım Zorlu

komarêda sermiyanekî bîcîh-nîştîmanî dahev. Jî ber qurtên emperyalîzmê bî parastînen komarê û leyîstîkên dijîtiyên dînyay va xîlas bu. Bê rêya ku ewî gîrtî va goreyî welatên kapitalîzmê wek xwe hê hîndîin mevduat dani. Îro hêjî sermiya biyani dî nav sermiya tomerîda cîheki hîndîk dîgre, vîyada rola netewîti ya Tîrkiyeyê mezîne.

Sermiya Tîrkiyeyê ya yekdestî û neyekdestî felqek jî fîrehiya finans kapitala emperyalîzmêye.

Bajariyên bîwarjî bî bazar, teknolojî, û sermiyan va bî wezyeteke jar û xîmîlî girêdayî yekdestên derevaye. Ewê ku emdîbêjîn "Gîrêdahîna aborî" eve. Jî ber vîjî burjuvazîya bîwar zêdahîyan qîmetên dî destê xwîda tîransferî sermiya emperyalîst dîke.

Bî mekanîzma aborî va dijîtiyên yekdestên emperyalîst derbazî yekdestên bîwar jî wîrjî derbazî sermiyana derevayî yekdestîyê dîbe. Jî vê zefrengîtiyê, karpavevubûnên navnetewî, bîlîndbûna xwesteka împeryalîstîyê ye navîin sîyaseta vebûna dînyayê rê ya hevketînen sermiyandaran vedîke. Jî alîkî va aborîya kapitalîst a dînyayê jî ber ku Tîrkiyayê bî xwe va kure kur entegre bike emeliyatên xîmîlî derdîxe pêşyê. Jî alyê dîin tesîra kîrîza navîin birêvebirên aborîyê berbi bazarên dereva devdîde.

Lê çî dîbe bîla bîbe, jî boy cîhe Tîrkiyeyê dî nav kapitalîzmêda jî kapitalîzma Tîrkiyeyê ra derxîstîna xesabekî heye. Tu kesek jî vebûna dînyay ra tu sîwalekî napîrse. Şer lî ser tehrê vekîrîna derva û lî ser xesab dayîneye.

Dirêjahîyên finans kapitalê û seryîya neyekdestî goreyî qewat û tesîra yekdestên-navnetewî ku ew girêdayî wîyane, xwe nişan dîdîin. Herkesek dî xweze xesab yê dîin bîdîin. Komar jî bî navê gîşkan şerê "Cîhê Tîrkiyayê dîke ku ewî ev cîh heq kîrîye". Ew wezyeta xwe ye jeopolîtîk dîxwebîtîne û jî bo bazariyê ewî jî xwe ra dîke hêzeke sîyasî. Şere dewa netewîtiyê bî van motîfan va dî kampa burjuvazîyê da xwe nişan dîde.

Dî kîjan rêyê da rê dîstîne bîla bîstîne, guhurandîna şîkîl û kur, aya mîjoktîyê dî ser burjuvazîyên bîçûka van hîlweşandînan tîne. Sebebên qîrînen eslî yê netewîtiyê eve.

Netewîti na internasyonalîzma Proleterîyayê

Burjuvazîya bîçûk cîhê xwe yê dînav gihîştandinê da lî ser xîmê xwîdîbûn a bîçûk xuya dîke. Xwe jî nuva gihîştandin bî vî cureyî tu carî nîkare mezin bîbe û xîkîmî civatê bike û nîkare sînora derbas bîbe xîsyetê internasyonal hîlde. Jî bo du çînen eslî yê kapitalîzmê, jî bo çîna sermiyandar û çîna karker wezyet cîhêye. Bî pêşve çuyîna kapitalîzmê va tevayî burjuvazî berbi kîzmopolîtîzmê, proleterîya jî berbi internasyonalîzmê diçe. Vebûna dînyay jî bo van tîşteki xwezîye, lê jî bo burjuvazîyê bîçûk hîlweşandîne. Ev yeka şertên hebûna burjuvazîyên bîçûk tum tum dîkoje.

Burjuvazîyên bîçûk hebûna xwe, mîşterîyên dîkana xwe, sînorên zevîya xwe qîmeta zeneatê xwe dîvê jî çavên xîrab û nîhêrandînen wan biparêze. Jî vê sebebê burjuvazîyên bîçûk dî mena aborîyê da paşveruyê. Jî ber ku hebûna wîye çînîtiyê dîkeve zîrarê ew dijî mezinbûna pîvandînyê. Dîjîmîne kar parevevubûnê û teknolojîyêye. Bîrya demê çuyîin dîke û seknandinê dîparêze.

Bî gotîna Marks "Burjuva dînyayê, burjuvazîyê bîçûk kîrîin fîrotana navîl temsîl dîke." (Karl Marks-Engels Efrandinên Tomerî, çapa Îngîlîzî, c.6, p.79)

Kîrîin fîrotan a navîin welat û pênderbazbûnên welat pêş dîbine. Jî ber ku wuhaye, bajariyên bîçûk her dem lî alyê duwarê gumrîkêye ku ew kîrîin fîrotîna navîin dîparêze. Dîjî dînyay "dereva", dijî hêzên aborîyê "dereva" ew welat yanî "dîkan a xwe" dîparêze. Bî vê menê nîştîmanîye û lî alyê netewîtiyê ye. Hîm hedef û hîm jî kana qîrîna netewîtiyê ewe.

Ev qîrînen netewîtiyê van dawîyana raste rast vê sercemê dîkîşîne. Hîne kovarên legal lî ser "netewîtiyê" bî teybetî hejmar weşandîin uhw. Tenê qîrîin bî navê van sercemanda nînin, xwe cure cure nişan dîdîin û bî teybetî lî ser sermiya biyani kom dîbîin.

Dîjîmîntayî û dijîtiya sermiya navnetewîye Tîrk û biyani nay kîrîne tek û tenê dîjîmîntayîya sermiyana biyani tê kîrîne. Dî vîrda menşevîk here pêşyê dîmeşîin. Van axîryana lî cem dîjîmîntayî sermiyanê biyaniyan, kîrîk dîkîin ku sermiyanê me çîma diçe derevayî welat.

Emê ditîna Lenin dî derheqa sermiyanê bîyanîda nîmunekî bîdîin:

"Xîkîmdariya kapitalîzmê navnetewîye. Jî vê sebebê jî bo xîlasiyê tekoşîna karkeran dî hemu welatana kîngê karker bîhevra dijî sermiyana navnetewî şer bîkîin wê wî demê serkeve. Jî vê sebebê dijî çîna kapitalîsta dî şerda hogîrê karkerê Urîs karkerên Elman, Polon û Fransîz e, wek vîya dîjîmîne wîjî kapitalîstê Urîs, Polon Elman û Fransîz e. Bîvîyava girêdayî van axîryana kapitalîstên biyani xastîneke mezin va sermiyanê xwe transferî Rusyayê dîkîin û lî vîr fabîrîke û şîrketên girêdayî xwe datîin. Bî şîkleki çav bîrçî xwe davêjîin vî welatî. Sermiyana navnetewî destên xwe jî zûda dirêjî Rusyayê kîrîin. Karkerên Rusyayê jî destên xwe dirêjî tevger a karkerên navnetewî dîkîin." (Lenin, End. c.2, p.109)

Baş lê were nîhêrandîin, Lenin dijî sermiyana biyani çaku lî Tîrkiye yê tê ditîin gazînan nake. Dîjî sermiyana biyani netewîtiyê na, internasyonalîzmê nişan dîde. Tehrê karkeran eve.

Bajariyê bîçûk gazîna dîke. Gazîne wuha rast nine ama xwe kutaye xîmekî eslî.

Jî bo yekkîrîna aborîya Tîrkiyeyê bî aborîya dînyayê va dî demeke kurt da û êwedî rêdîce evajî hîlweşandînen mezin jî burjuvazîya bîçûk ra tîne.

Burjuvazîya jîberê hati ewedî jîhev dîbe. Cîhê wîya yêin ku kapitalîzma yekdestî va girêdayne dîgrîin. Felqêke wîye mezin komên niv-proleteran ra, ordîya

bêkaran ra û felqa wî ya bîçûk ku kar dîbine tevî çîna karkeran dîbîin.

Bî teybetî jî 1960 tî vîrda gihîştandinê mezin ya kapitalîzmê gele meydanada berî burjuvazîyên bîçûk da. Esnafên jîberêda hati, terzî, qelacî, pîrtî fîroş, paxîrvan, jî meydanê hîndabûn. Tezgahên torna-tesvîyeyê yek uzvên senaya otomatîvê bî burjuvazîya yekdestî va hatîin girêdan. Guhurandîna zîraatê hê dereng hat lê bî hîlweşandînen mezin va hat. Jî bo ku tîtuna Vîrjînya'yê bîgihîştîin jîyana nîv mîlyon gihîştîvanên bîçûk serobîno bu. Gihîştînen jîberêda hat lî cem xwe dî Bafrî, Çarşamba, Merzîfon û Muş'ê soya, lî Kurdîstanê kolza dîbine, lê ev yeka teknîka zîraatê dîvê xîmîlî bîguhîrîne û maşîne bî fîrehi tîxe zîraatê. Ev yeka jî meca-lên gihîştîvanên bîçûk dere, ew jî xwe bî zorê jîyan a xwe bî rê dîbîin.

Tê ditîne ku lî ber xwestînen aborîya dînyayê pîvandînen kevîin, teknîka gihîştandinê ya kevîin dîfîre û diçe. Wusa ku dî zeneatta qîmete tapuya mîlkên bîçûk namîne. Gihîştandinê mezin a bî makîne çîtên gihîştîvanên bîçûk dîpelçîqîne û derbas dîbe diçe.

Tehrê jîyaneke here mezin dîghure. U xwezayî ku civatê tofanên mezin hêvî dîke. Komûnîst bajariyên bîçûk, ku kedkaran, wan û talî û tengasîyên wan fam dîkîin. Lê ew tucarî xayîtiya xwestekên bajariyên bîçûk nakîin. Ku ew xwestek tehrê jîyana kevîin dîke û dîxweze wê aborîyê para bîne. Ev hîmîdî mena aborîyêda paşveruyîtiye, hîm jî rêke derneketîye. Kana talî û tengasîyên eslî kapitalîzma e. Wîhalî hedefa ku were lîxîstîne mîjoktî ya sîstema kapitalîzmêye.

Dîjî navnetewîtiyê parastîna netewîtiyê, jî hebûna bajariyên bîçûk ra tu çara nayne. Çara xîmîlî, bî zora kapitalîzmê na, lê bî pêşengîya proleterîyayê bî dîl hîldana gihîştandinê meta bîçûk û danîna şûna wî jîyaneke baştîrîin. Jî bo vîya mesaja me jî bajariyên bîçûk ra eve ku dijî mîjoktîya sermiyana hîndîr û ya dereva bî tomerî bî sîstema kapitalîzmê ra dî bîin ala proleterîyayê...

Berbi hatînen meselên kedkarên kû lî dervayî çîna karkeran, komkîrîna bajariyên bîçûk bîin xîkîmdariya proleterîyayê dî nav van herd çînandaye dîvê baş vere nîhêrandîin:

"Kapitalîzma ku pêşve diçe bî gelemperî pelçîqandîna kedkaran zêde dîke. Lê dî zêdebûna nerazîbûna çîna karkeran û ya kedkarên dîne da fîrîkî heye ku ev fîrîqî jî çînîtiya wan tê. Bajariyên bîçûk, (ya rast yeko yek bajariyên bîçûk) kîngê ku jî çîna xwe qetyan û hatîin nav proleterîyayê we demê dîbîin şoreşger. Proleterîya bî çînîti şoreşgere. Pêşengîya çîna karkeran, pêşengîtiya wî ye çînen dîne bî vî tehrî tê vekîrîin." (R. Yürükoğlu, *Üçüncü Program ve Görevlerimiz*, p.100-101)

Partîya komûnîst tenê pêşengê çîna karkeran nine ew pêşengîya gelê kedkar gîşkî dîke. Ev yeka tu carî jî parastîna wîye kara bajariyên bîçûk nay. Partîya komûnîst tek tenê kara çîna karkeran dîparêe. Jî bo ku partîya komûnîst gotbêjîya sîyasî ya çîna karkeran bike, çîna karkeran jî bo birêvebirîyê saz bike, helkîrîna meseleyên bajariyên bîçûk, rêdaçuyîna wî ye dî rêya proleterîyayê û kom bûna wî ya bîin xîkîmdariya proleterîyayê va girêdaye. Vê menê va partîya komûnîst pêşengê kedkarên lî dervayê çîna karkerane jî...

YILMAZ GÜNEY

Halkın gönlünde yaşayacak
halktan yana sanatıyla bayraklaşacak

Halk sanatçısı Yılmaz Güney 9 Eylül günü Paris'te yaşama gözlerini yumdu. Yılmaz Güney 47 yaşındaydı. Kendisinden daha uzun yıllar verim beklediği, genç sayılabilecek bu yaşta ölümü Türkiye halkının savaşımı açısından büyük kayıp oldu.

Yılmaz Güney, güneyli bir emekçi ailenin çocuğuydu. Böylece daha çocukluğundan emekçinin yaşamıyla, savaşımıyla yoğruldu. Gençliğinde bir yandan çeşitli işlerde çalıştı, bir yandan yüksek öğrenimini sürdürdü. Bu yıllarda, 1950'lerin Türkiyesinde yeni bir ivme kazanan kapitalist gelişmenin emekçi yönünden taşıdığı vahşeti etinde kemiğinde yaşadı. İşçiyle, emekçiyle hep yanyana oldu. Onlarla büyük bir doğallıkla bağ kurabilme yetisini bu cefakar yıllarda pekiştirdi.

Yılmaz Güney'in sanatçı kişiliği de bu yaşam koşullarına göre biçimleniyordu. Sanatçılığı, sömürü düzeninin eleştirisi temelinde geliyordu. Çeşitli sanat dergilerinde ürünleri çıkmaya başlamıştı. Birkaç kez yazılarından ötürü kovuşturmaya uğradı.

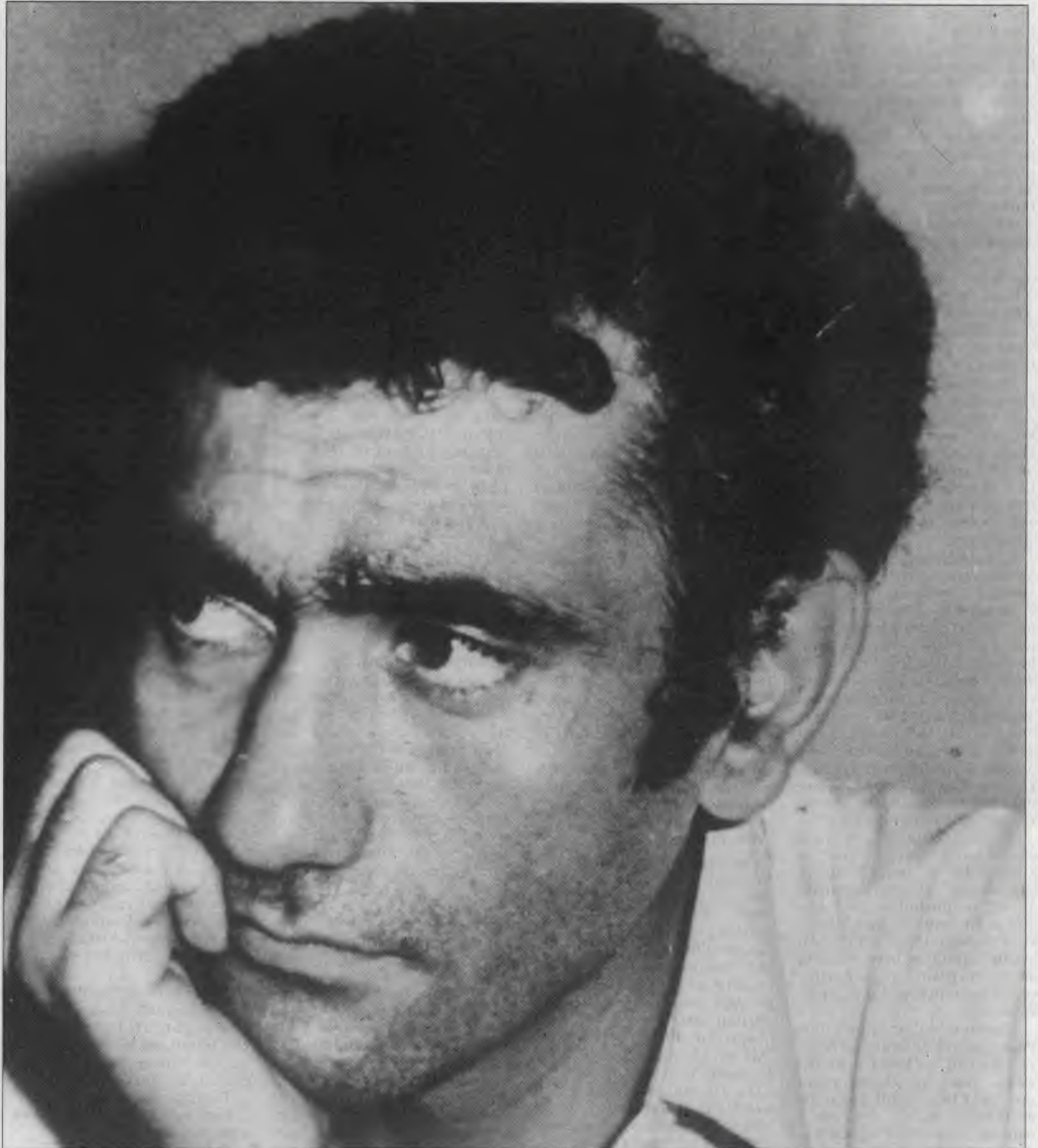
Yılmaz Güney uzun yıllar sinema işçiliği yaptı. Sinemacılığı çekirdekten ve büyük bir hevesle öğrendi. Çünkü geniş halk yığınlarıyla bağ kurabilmede sinema tekniğinin sağladığı geniş olanakları derinden kavramıştı.

Yıllarca çalıştı, taş üstüne taş koydu. Halkla ilişkisinden aldığı güçle Yeşilçam'ın sömürü çarklarının öğütücülüğünü alt etti, sesini kendince duyurabileceği konumu boğuşarak kazandı.

Oyunculuk ve yöneticiliğini yaptığı filmler, özellikle emekçi halkta derin etkiler yaptı. Emekçinin sahip olduğu başkaldırı ruhu, şu ya da bu ölçüde, bu yapıtlarda, Yılmaz Güney'in başarılı oyuncululuğunda ete kemiğe bürünüyor ve emekçinin bilincine çıkıyordu. Öyle ki artık Yılmaz Güney'in adı da düzen karşıtlığını temsil eder olmuştu.

Burjuvazi Yılmaz Güney'in kişiliğinde somutlanan bu halk haykırışını bastırabilmek için sürekli provokasyonlar tezgahladı. 1972'de devrimci çevrelerle ilişkisi bahane edilerek Yılmaz Güney'e 10 yıl hapis giydirildi. Yılmaz Güney 1974 affıyla dışarı çıkarak, birikimini doludizgin filmleştirmeye koyuldu. Uzun sürmedi, bu kez de üstüne Yumurtalık hakimi salındı. Büyük olasılıkla planlı olan bu provokasyon gerekçesiyle Yılmaz Güney bir kez daha hapse atıldı.

12 Eylül'den sonra Yılmaz

Güney'e yeni "suç"lar yakıştırılarak hapisten çıkması engellenmek istendi. Yılmaz Güney hazırlanan yeni tuzakları sezdi ve bir yolunu bulup çemberi kırdı, Avrupa'ya çıktı. 12 Eylül faşizmine karşı savaşta uluslararası sanat çevrelerinde güçlü bir ses oldu. Avrupa kamuoyunda ya-

pıtları ilgiyle izlendi. Yol filmi 1982 Cannes Festivali'nde birincilik ödülü kazandı. Duvar filmi de ilgiyle izleniyor.

Yılmaz Güney yaşamını hastalık nedeniyle yitirdi ama kuşkusuz bu hastalığın bir nedeni, onun üzerinde burjuvazinin uyguladığı baskılar, yattığı uzun

mahpusluk dönemidir. Onu burjuvazi öldürdü. Halk bu sanatçısının hesabını da burjuvaziden soracaktır.

Türkiye'de ortamın değişmekte olduğu ve yığınlarla bağ kurabilmenin sonuç belirleyici önem kazandığı bu dönemde siyasal açıdan yanlışları bir yana,

Yılmaz Güney gibi halkla gerçekten bağlı, çok başarılı bir halk sanatçısının ölümü büyük kayıptır. Paris komünarlarının yattığı mezarlıkta toprağa verilmiş olan Yılmaz Güney, halkımızın gönlünde yaşayacak ve halkın sömürüye karşı savaşımında sanatıyla bayraklaşacaktır.